

Uusu-uusu A Pol Hurula'aa Hunie Mo Rom

?A tei ni e uusue uusu-uusu ienini?

A Pol Hurula'aa oto iini e uusue uusu-uusu ienini. Ingeie mwane ni Jiu e hute aana huilume paine i Tasas aana po'o ni henue i Silisia i laona aalahanga ni Rom. Maholo a Pol e saanau e lae ta'au hunie huilume paine i Jerusalem, na ha'a-uusuli peine ikire mo Jiu a Kamaliel e ha'a-uusulie a Pol aana saenanaunge i sulie ahutana mo Ha'atolanga mo Jiu. A Pol e lae mai ne'ie ngaeta na'ohai mwane oto aada mo Jiu, na lae-lae e taunge'inie mwala e hiiwalaimoli aana a Jisas. Oto e lae lo'u huni horo'ie kira hiiwalaimoli aana huilume paine i Damaskas, ta'e maholo ko lae-lae ue i sulie tala, nge a Jisas e si haata'i aana. Aena mei olana nge a Pol e oonisa'e oto, na e ne'i iinoni hiiwalaimoli oto aana a Jisas, na a God e uusunge'inie mala nga hurula'aa ingeie—ngaeta iini aana mo koni-konihe paine a Jisas e ha'a-uuresie soihaada'inge i lengide. A Pol e taroha'inie Tataroha Diana i sulie a Jisas hunie ta'ena nga iinoni aana walumalau na e uusue mo uusu-uusu oto hunge aana Haiholota'inge Haalu.

?E uusue uusu-uusu ienini hunie kira tei?

A Pol e uusue uusu-uusu ienini hunie kira hiiwalaimoli aana huilume paine i Rom nge na'ohai huilume aana aalahanga ni

Rom ni otona. A Pol e ka'a maatolie ue soihaada'inge ngeena, ta'e e saie taane oto ngaeta mwala i leune. Hungelada ikire mo Aapoloa Aaopa nge nga mo Jiu ha'ike, ta'e nga mo iini taane no'one aana mo Jiu wau i leune.

?Nga taa e rau-reu maholo e uusue uusu-uusu ienini?

E lio mala uri a Pol e uusue uusu-uusu ienini uure wau aana huilume i Korinit maholo e kara'inie oto ha'amangolana oolune nga mai laenga ingeie, aana ola mala lime aawalai helisi mwana oono i purine hutelana a Jisas (56 A.D.). A Pol e to-hungei saeto'o aana uri ke maatolie kira hiiwalaimoli wau i Rom hunie kire ke ere ha'asusure hailiu, na lo'u mei puri ke si lae tara'asi hunie po'o ni henue i Spen huni taroha'inie Tataroha Diana no'one wau i leune. Ta'e ngaeta mo soihaada'inge kire nie mei to'oha hunie, hunie ke toolea nana kira hiiwalaimoli i Jerusalem. Oto a Pol e hola'i lae mola huni toolea niinge ngeena hunie soihaada'inge i Jerusalem.

?E uusue uusu-uusu ienini huni taa?

A Pol e uusue uusu-uusu ienini huni deu aakau aana kira hiiwalaimoli wau i laona huilume paine i Rom loosie maatolinge i saada nge e oala'i ni esuie maholo kei lae hunie po'o ni henue i Spen. E tewa oto na saena a Pol hunie ke ha'a-uusulire kira hiiwalaimoli wau i Rom, oto uusu-uusu ienini e haata'inie ngaeta mo ola e saeto'o aana kire ke sai'i. A Pol ko ha'a-ha'a-uusuli uri ahutana mo iinoni, ma'alana ikire mo

Jiu wa mo Aapoloa Aaopa nge ikire nga mo Jiu ha'ike, ta'e kire mani ooraha'aala mango mola, na a God kei leire haahie leune. A Pol ko ha'a-uusuli aana uri e ta'a-ta'a tala mola hunie mwala ke lae i sulie hunie kire ke ne'i iinoni oodota'i i maana God, na tala ngeena oto a Jisas Kraes. A Pol e haata'inie uri mo iini kire ko lulu i sulie a Jisas aana nanamanga a Li'oa Maa'i, kire ke to'o aana mauringe haalu aehota mai aano i leu na ke ii'o oto huu.

?Nga taa ni mo pweu ni wala i laona uusu-uusu ienini?

ooraha'aanga, ha'atolanga, oodota'inge, maenga, tolahai iinoni aela, mauringe haalu

?Nga taa ni ngaeta mo eehu'i tatala i laona uusu-uusu ienini?

Rom 1:16-17, Rom 3:23, Rom 6:23, Rom 8:37-39, Rom 12:1-2

?Nga taa ni mo eehu'i ne'isaenga i laona uusu-uusu ienini?

Mei wala ni saediananga hunire mo Rom

(1:1-17)

Ahutana mwala kire mani ooraha'aa mola na kire malisine oto dunge ni ha'amotaahinge.

(1:18—3:20)

Mo iini kire ko lulu i sulie a Jisas Kraes ha'alaa kire kei ne'i iinoni oodota'i i maana God.

(3:21—5:21)

Li'oa Maa'i a God e niie oto nanamanga nana mwala hunie kire ke ii'o maa'i.

(6:1—8:39)

A God e oala'inie oto uri kei ha'a-uurie ahutana mo iini kire hiiwalaimoli aana Jisas, ma'alana ikire mo Jiu wa ha'ike.

(9:1—11:36)

Tolahana kira hiiwalaimoli ke oodo, aena aana
a Li'oa Maa'i oto pe'ire.

(12:1—15:13)

Mei wala ni saediananga ooreta

(15:14—16:27)

Mei Wala Ni Saediananga

¹ Saediananga mwaanieu a Pol, iinoni eu'esu a Kraes Jisas. A God e lio hilisieu na e soieu hunie ne ke ne'i hurula'aa ingeie huni taroha'inie Tataroha Diana a God.

² Tataroha Diana ngeena, a God e hai-holota'inie oto uure wau i na'o aana mo propet maa'i, mala uusulana e lae i laona mo Uusu-uusu Maa'i

³⁻⁴ i sulie a Kalena, Aalaha ikie a Jisas Kraes. E ne'i iinoni aana e hute mala iinoni aana komu a Deved Inemauro, ta'e a Li'oa Maa'i e ta'ela'inie lo'u mwaanie maenga aana nanamanga paine a God, na urine e haata'i diana aana uri ingeie Kalena God to'ohuu.

⁵ A Jisas e tohungai haata'inie hahu'ana manata-diananga ingeie hunieu aana e lio hilisieu hunie ne ke ne'i hurula'aa ingeie, uri hunie ne ke na'ona mwala aana ta'ena nga komu hunie kire ke ha'apaina'aa satana, na hunie kire ke hiiwalaimoli aana, na hunie kire ke tola i sulie walana.

⁶ Na i'omu mo Rom, i'omu no'one ngaeta mo iini aana mo Aapoloa Aaopa nge a Jisas Kraes e lio hilisi'omu ngeena.

⁷ Oto ie no ko uusu-uusu hunie ahutemi uweu i Rom, mwala nge a God e manata diana huni'omu

na e soi'omu hunie omu ke ne'ie oto mo tohungēi iinoni maa'i ingeie.

No ko eitanaie a God Aamaka na a Jisas Kraes Aalaha ikie, uri kire ke haata'inie hahu'ana manata-diananga huni'omu, na uri ke niie hanuelamanga huni'omu.

A Pol Ko Sare Lae I Maatolie

Mo Rom Aana Nga Maholo

⁸ No ko sare hola'i paalahea God haahi'omu aana ahutana walumalau ko rongoa oto hii-walaimolinge i'omu. Na i tehula'ana a Jisas Kraes mone, nou saie uri a God ko rongō hunie paalahenga ineu ngeena.

⁹ No ko esu nana God aana ahutana saeku aani laeliwalanga aana Tataroha Diana i sulie a Kalena, na a God e leesie no'one uri nou ka'a mou-mou ike mwaanie aarenga'inge talamiu.

¹⁰ Suli maholo no ko aarenga'i, no ko ei'eitanaie a God uri ke asuie nga tala ke mwada'u talaku hunie ne ke maatoli'omu aana nga maholo. Aana ko tewa oto na

¹¹ no ko tohungēi sare leesi'omu oto, uri hunie ne ke pe'ie mauriha'amiu aana mei niinge uure aana a Li'oa Maa'i huni ha'a-a'aila'aa hii-walaimolinge i'omu.

¹² Nou tohungēi sare leesi'omu hunie kolu ke mani ere ha'asusukolu heiliu aana hii-walaimolinge ikolu.

¹³ Maeni eesiku maa'i, omu ke saie mola uri mo maholo hunge oto no ko lo'onga'i huni maatoli'omu, ta'e mo ola oto hunge ko talei liu-liu honosieu mola tarau. Nou lae hule aana mo henuē oto hunge huni pe'ie mwala hunie kire ke

hiiwalaimoli aana Jisas, na saeku hunie uri ne ke te'urine no'one wau aana hanue i'omu.

¹⁴ Aana asunge ineu ie mei esunge huni pe'ie ahutana mwala, ma'alana ikire mo iini manata wa ha'ike, na ma'alana ikire mo iini pu'osasu wa kire saenanau, ta'e Tataroha Diana a Jisas ke lae hunie ahutana mwala.

¹⁵ Aena urinena nge no ko tohungēi sare unu tahanga'inie Tataroha Diana no'one huni'omu wau i Rom.

Tataroha Diana E Sai Ha'a-uurie Mwala Mwaanie

Ha'aletehinge A God

¹⁶ Nou tohungēi noruto'o aana Tataroha Diana a Jisas na nou sa'a roro'a masa ike huni taroha'inie, aana e to'o aana nanamanga paine a God huni ha'a-uurie ahutana mo iini e hiiwalaimoli aana, ma'alana ikire mo Jiu wa ikire mo Aapoloa Aopa nge ikire nga mo Jiu ha'ike.

¹⁷ Aana Tataroha Diana ngeena ko haata'inie hunie mwala uri a God e sai ne'i oodohie mwala pe'ie maraana uri taa. Na tala ngeena mei ola aana hiiwalaimolinge mola, uure oto i aehotalana hunie ha'amangolana. Na nga tala aaopa lo'u, ha'ike oto oo'oo, mala mo Uusu-uusu Maa'i e unue uuri, *Iinoni e oodota'i i maana God i tehula'ana hiiwalaimolinge, nge ha'alaa kei meuri huu.*

Habakuk 2:4

A God E Tohungēi Saewasulie Ooraha'aa

¹⁸ Uure i Lengi a God e haata'inie oto uri e tohungēi saewasu haahie ahutana ooraha'aa na tata'alanga mwala. A God kei haro ha'aletehire taane, aena aana mo tata'alanga ikire ko deu

honosie mola walaimolinge mwaanire maraada na mwaanie ngaeta mwala lo'u.

¹⁹ Kire saie taane walaimolinge i sulie a God ngeena, aena aana nga taa uri huni saie i sulie a God e mwada'u mola hunire, aana a God maraana e asuie ke mwada'u hunie kire ke lio saie.

²⁰ E to'ohuu taane uri iinoni e ka'a sai leesie ike a God, ta'e uure oto i na'o aana ha'aholalana walumalau, na mwala ko lee-leesie walutana nga ola e asui'i. Oto i leune kire si lio saie mola nanamanga huu ingeie na tolahana e maa'i, aana leesileni ko tohungai lae matapwa oto hiito'o aana walu ola nge a God e ha'ahola'i ngeena. Oto mwala urine ngeena, nga mei ola hunie kire ke unue na ha'ike lo'u.

²¹ Oto ma'alana kire saie taane mola a God, ta'e kire ka'a ha'ama'u ike aana, wa uri kire ke paalahea na ha'ike lo'u. Lo'onga'inge ikire e loho aaopa mola aana mo ola mwaakule mola, na saeda e honu mola aana rodohono.

²² Kire ko unu-unue uri kire saenanau, ta'e ha'ike. Kire ne'i iinoni pweu-pweua'a mola.

²³ Aana kire sere'i palo-paloo tohungai God e manikulu'e na e ii'o huu, oto kire ko si paloo mola mo nunui ola nge kire asui'i huni lio mala mo iinoni, wa mo menu, wa mo mwaa, wa mo ola ni me'esu.

²⁴ Aena urinena nge a God e toli'aasie mola mwala ngeena hunie kire ke dau mola mala saeda aani esuilana mo lo'onga'inge mada'a i saeda, oto kire ko da mola walu ola ni masanga aani aeni-olanga i matolada hailiu.

²⁵ Kire ko oolisie mola walaimolinge i sulie a

God hunie eeronga. Oto kire ko ha'aweora mola maraada aani palolana walu ola nge a God e ha'ahola'i, na kire ka'a paloa ike iini e ha'aholaa walu ola ngeena wa kire ke tola i sulie walana. Ta'e ingeie a Ha'ahola maraana, iini nge lahelana ke lae tara'asi oto huu ni ngeena. Iau, ke urine oto.

²⁶ Oto aena aana kire ko da mola walu ola aaela urine, a God e toli'aasire mola hunie mo ne'isaenga ni masanga. Ma'alana mo hu'e na kire ko oolisie oto tolahai ola huni ii'o ruru pe'ie mwane na kire ko ae'aeni ola mola pe'ie mo keni mala ikire.

²⁷ Aana mo mwane, na e urine lo'u. Kire ka'a aapwasu ike lo'u aana hikusilana mo hu'e, ta'e saeda e tohungei honu mola aana hari-hunilana aeni-olanga pe'ie mo mwane, oto kire ko aeni ola mola tarau pe'ie mo mwane mala ikire maraada. Na i tehula'ana mo tata'alanga kire ko esui'ine, nge mo ha'aloinge e malisine kire ke toole'i, kire ko si sapesalu eeni mola aana sapeda maraada.

²⁸ Oto aena aana mwala ngeena ka'a sare lo'onga'inie ike lo'u saenanaunge to'ohuu aana God, a God e toli'aasire mola hunie kire ke dau mola mala saeda, ma'alana kire ko da mola walu ola e ka'a malisine ike uri kire ke dau'i.

²⁹ Kire honu mola aana ta'ena nga ola aaela, na tata'alanga, na saehanalinge, na ooraha'aa. Kire honu mola aana heota'inge, na horonga, na haiseuninge, na eeronga, na maaleleding. Kire sai sihoai ola mola tarau,

³⁰ na kire ko ere-ere aelasie mola mwala. Kire tohungei leledie a God, na kire ka'a ha'ama'u ike aana nga iini. Kire ko ere mwakata'inie

mwala oto tarau, na kire sai ere tooha'inire mola maraada. Saeda e painesie mola mo tolahai ola aaela haalu huni sapeie mo tolahai ola aaela lalahu'e nge kire sai esui'i hunie aaelanga ke paine lo'u. Kire sai heitohea mo aamada na mo nikada,

³¹ na nga mei manatanga ha'ike oto aada. Kire ka'a sai lae ike i sulie walada, na kire ka'a sai manata diana ike hunie nga iini wa kire ke aamasie nga iinoni.

³² Kire saie taane uri Ha'atolanga a God e unue uri mwala nge ii'olada e urine kire malisine oto maenga. Ta'e ka'a ike mola aana uri kire ko lae pe'ie asuilana walu ola aaela urine tarau, ta'e hule aana kire ko ilenimwa'e huni pe'ie mwala lo'u huni esuie mo aaelanga urine no'one pe'ire.

2

A God Kei Leie Ahutana Mwala

¹ Oto i'omu nge omu ko unu-unue uri mo iini nge kire dau urine kire tohungai deu aaela, i'omu no'one omu ke lio talamiu. ?Oto omu ko ere huni taa? Aena aana maholo omu ko leie ngaeta mwala urine, e urihana omu ko lei'omu lo'u mola maraamiu ni ngeena, aena aana i'omu na omu ko deu-deu aaela no'one mola mala ikire.

² Kie saie ka'u taane oto uri e tohungai melisi na e tohungai oodo hunie uri a God kei leie mwala haahie mo aaelanga urine.

³ ?Oto e ue? I'omu, omu ko leie ka'u ngaeta mwala haahie mo takalonga ikire ta'e hule aana i'omu maraamiu no'one, omu ko talei esuie no'one mola mo aaelanga nge omu ko leie mwala

ngeena haahi'i. ?Uri omu ko lo'o-lo'onga'i uri a God e sa'a lei'omu ike? !Ha'ike eena mwae! !Kei lei'omu taane no'one!

⁴ A God e tohungēi saediana huni'omu, na e ka'a sai saewasu lau-leu ike, ta'e ko tohungēi toli rako mola pe'i'omu. !Ta'e i'omu, omu ko ne'i-ne'isae mwakata'inie mola tolahana! ?Aana e ue? ?Uri omu ka'a lio-lío saie ike uri a God e tohungēi diana huni'omu urine, aena aana ko niie nga kele maholo huni'omu hunie uri omu ke oonisaē mwaanie mo tolahai ola aaela i'omu?

⁵ Ta'e saemiu e hau mola hule aana omu ka'a sare oonisaē lo'u mwaanie mo takalonga i'omu. Oto aena leune omu ko si da mola ha'aloilemiu ke paine oto lo'u aana hai dinge nge a God kei haata'inie saewasunge ingeie haahie tata'alanga mo iinoni. Na maholo nge a God kei leie ta'ena nga iinoni, nge ahutana mwala ke si leesie oodota'inge ingeie.

⁶ Aana a God kei waaie ta'ena nga iinoni oto i *sulie helelana aana nga moi taa e asui'i.* *Sam 62:12*

⁷ Mwala nge ko lae pe'i deu esunge diana, aana kire tohungēi saeto'o aana uri kire ke ii'o huu pe'ie a God, na uri a God ke lae-lahera, na ke ha'apaina'ara, mwala ngeena nge a God kei niie maurihe huu nada.

⁸ Ta'e mwala nge saeda e aaela aana kire ko ne'isae paine mola haahire maraada, na kire ka'a saeto'o aana ike walaimolinge, ta'e kire ko lulu i sulie mola mo tolahai ola aaela, ikire ngeena nge a God kei tohungēi saewasulire na kei ha'aletehire oto hiito'o.

⁹ Ta'e-ta'ena nga iinoni ko deu-deu aaela, kire

kei sapesalu na ha'amotaahilada kei lae. Taungei ola urine kei reu aana ta'ena nga iinoni aela, ma'alana ikire mo Jiu wa ikire nga mo Jiu ha'ike.

¹⁰ Ta'e ahutana mwala nge kire ko lae pe'i esu diana, a God kei ha'amanikulu'ara, na kei ha'apaina'ara, na kei niie hanuelamanga hunire. Leune kei reu aana ta'ena nga iinoni diana, ma'alana ikire mo Jiu wa ikire nga mo Jiu ha'ike.

¹¹ Aana a God e sa'a rara haahie ike nga iini.

¹² Mo Ha'atolanga a God nge a Mosis e uusu'i oto wai na'o e lae mola hunie mo Jiu, na a God kei leire haahie mo ooraha'aanga ikire aana kire dau hu'isie mola mo Ha'atolanga ngeena. Na ahutana mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike nge kire ka'a to'o aana ike mo Ha'atolanga ngeena, nge ikire no'one a God kei leire. Ka'a ike aana kire dau hu'isie mo Ha'atolanga ngeena, ta'e aana kire dau hu'isie nga taa nge kire saie uri e to'ohuu na e oodota'i.

¹³ Mwala nge kire ko talei rorongo aasie mola mo Ha'atolanga ngeena, kire sa'a roro'a ii'o oodota'i ike i maana God. Ta'e mwala nge kire ko lulu i sulie walu ola i laona mo Ha'atolanga ngeena, ha'alaa a God ko da kire ke oodota'i i maana.

¹⁴ Mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike, niilana mo Ha'atolanga a Mosis e ka'a lae ike hunire hunie kire ke sai'i. Ta'e maholo kire ko ha'a-uuresie mo ha'atolanga ikire maraada, na mo ha'atolanga ikire ngeena kire sada mola pe'ie mo Ha'atolanga a God, nge e haata'inie oto uri kire saie taane nga taa e oodo na nga taa e aela.

¹⁵ Leune e haata'inie uri nga taa mo Ha'atolanga e unue, e ii'o taane oto i lalo aada,

aena aana manatada mola maraada e sai haata'i diana aana taane aada uri mo ola kire ko esui'i e oodo taane wa ha'ike.

¹⁶ Na mala Tataroha Diana no ko tataroha'inie ko unu tahanga'inie, a God ke si haata'inie kira tei nge kire oodota'i aana maholo a Jisas Kraes kei leie ta'e-ta'ena nga ola e ii'o mumuni i lalo aana mau-meuringe mo iinoni.

A God E Ha'adiana'aa Mo Jiu Aana Mo Ha'atolanga, Ta'e Kire Ka'a Tola Ike I Suli'i

¹⁷ ?Oto e ue aana i'omu mo Jiu? Omu tohungai noruto'o uri a God ke ha'a-uuri'omu aena aana omu to'o aana mo Ha'atolanga a Mosis ngeena, na omu ko tooha'ini'omu uri i'omu oto mo iinoni a God.

¹⁸ Omu ko unu-unue uri omu saie ne'isaenga a God, na uri omu saie mo eehu'i ola, aena aana uri mo Ha'atolanga ko unu'i huni'omu.

¹⁹ Lo'onga'inge i'omu uri omu sai na'ona mwala kire ulu, na uri i'omu oto raa-raa hunie mwala kire ii'o i laona rodohono.

²⁰ Na omu ko lo'o-lo'onga'i uri i'omu oto mo ha'a-ha'a-uusuli mo iini kire pu'osasu na mo iini kire urihana mo mwela aana tolachana a God. Omu ko lo'o-lo'onga'i mola urine aana omu unue uri omu to'o aana aahu'ine ahutana sai-olanga na walaimolinge i laona mo Ha'atolanga.

²¹ ?Oto mala uri omu ko ha'a-uusulie ngaeta mwala urine, na e ue ka'u omu ka'a sai ha'a-uusuli'omu maraamiu? Omu ko unue uuri, "Mwaanie nga iini e peli-peli." Ta'e i'omu maraamiu ke'u omu ko peli-peli mola.

²² Na omu ko unue no'one uuri, "Mwaanie nga iini e mai-mesi." Ta'e i'omu maraamiu ke'u omu

ko mei-mesi mola. Omu ko tohungēi leledie mo nunui ola aana mo god eero-eero nge ngaeta mwala ko palo-palo'i, ta'e hule aana omu ko lai pelie lo'u mo nunui ola ngeena mwaanie mo nume ni palo-palo ikire.

²³ Omu ko ere tooha'ini'omu aana uri omu to'o aana mo Ha'atolanga a God, ta'e omu ko si ha'amasaa lo'u mola a God aani hele hu'isilana mo Ha'atolanga ingeie.

²⁴ Aena urine ka'u mo Uusu-uusu Maa'i e unue uuri, *I tehula'ana roro'anga i'omu mo Jiu, nge mwala ikire nga mo Jiu ha'ike kire ko si ere aaelasie satana a God.* *Aesaea 52:5*

²⁵ Mala uri omu ke lulu i sulie mo Ha'atolanga to'ohuu, alaa torihesi'onga e to'o aana taane mei ne'isaenga diana mala ha'a-ara uri i'omu mo iinoni a God. Ta'e mala uri omu ko lae hu'isie mola mo Ha'atolanga, nge torihesi'onga omu toolea ngeena e ne'ie mola mei ola mwaakule ni ngeena.

²⁶ Mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike, kire ka'a to'o aana ike tolahai torihesi'onga ngeena, ta'e mala uri kire kei lae oodo mala a God e unue aana mo Ha'atolanga, nge a God kei lo'onga'inire oto mala mo tohungēi iinoni ingeie no'one mala mo iini kire hele aana oto torihesi'onga.

²⁷ Oto mwala urine nge kire ka'a hele aana ike torihesi'onga aana sapeda, ta'e kire ko tola i sulie taane oodota'inge nge mo Ha'atolanga ko ere i sulie, mauringe ikire e haata'inie oto uri e malisine a God ke lei'omu mo Jiu. Aena aana omu ko lae pe'i deu hu'isie mola mo Ha'atolanga, ma'alana niilana mo Ha'atolanga e lae oto huni'omu i laona mo Uusu-uusu Maa'i, na

omu hele aana oto torihesi'onga.

²⁸ ?Oto kira tei nge mo tohungēi iinoni ni Jiu? Mei ola mola po'oi sinaha ha'ike ni ngeena, aana iinoni nge ko ii'o i sulie tolahana mo Jiu, ta'e ko lae hu'isie mola mo Ha'atolanga, ingeie nga tohungēi iinoni ni Jiu ha'ike. Na tohungēi ha'ara mo iinoni a God e ka'a ola ike mola po'oi sinaha aana torihesi'onga ni sape.

²⁹ Tohungēi iinoni ni Jiu oto iini nge manatana e oodo oto pe'ie a God, na tohungēi ha'ara aana iinoni a God, mei hei-oolisinge takoie a God nge a Li'oa Maa'i ko esuie aana saena iinoni. Leu ngeena e ka'a lae ike mai mwaanie mo Ha'atolanga nge uusuleni e sai lae i laona mo puke, ta'e Li'oa Maa'i a God oto mola hahaiteli ni e sai esuie. Taungei iinoni urine e ka'a saeto'o aana ike mwala ke lahea, ta'e saena mola hunie a God ke lahea.

3

¹ ?Oto aena aana leune e to'ohuu, nga taa nge e diana liutaa huni ii'o mala nga iinoni ni Jiu? ?Na nga mei taa diana ni kei lae mai mwaanie tolahai ola aana torihesi'onga?

² Ii'onga mala iinoni ni Jiu e diana aana mo tala hunge. Eetana oto, a God e niie oto mai walana huni'emi mo Jiu uri emi ke lio i sulie.

³ Ma'alana ngaeta mo iini aamami mo Jiu ka'a hiiwalaimoli ike aana walana, ta'e leune e ka'a da ike uri a God ke toli'aasie mola mo heiholota'inge ingeie.

⁴ !Ha'ike oto oo'oo! Ma'alana ahutana mwala ko meni sai eero, ta'e nga taa a God e unue e

to'ohuu oto, mala mo Uusu-uusu Maa'i e unue uuri, *Mwala kei lio saie taane uri walamu ni e to'ohuu, na oodota'inge i'oe ke a'aila'asie mo iini ko upwesie leinge i'oe.* *Sam 51:4*

⁵⁻⁷ Ohe nga mo iini kei unue uuri, “Aelanga ikie ko si da mola hunie uri diananga a God ke ii'o haada'i oto liutaa, mala raa-raa ko ii'o haada'i liutaa i laona rodohono. Urine kie ko si da hunie mwala ke ha'apaina'aa a God lo'u liutaa.” Oto mo iini kire ko ere takalo urine kire ko he'i dolosi lo'u uuri, “?Oto aana aelanga na eeronga ikie ko haata'inie mola diananga na walaimolinge a God, e ue ka'u a God ko saewasulikie na ko ha'aloikie lo'u urine? !Leinge ingeie e ka'a oodo ike!” !Ha'ike eena mwae! !Hero-heronga mola ni ngeena! E tohungai melisi mola na e oodo hunie a God ke leie aelanga.

⁸ Mala uri erenga ikire ke to'ohuu, ha'alaa e diana huni unue lo'u uuri, “Kie ke talei deu ta'ewau mola hunie mo ola diana ke rau.” Ngaeta mwala kire ko ere aelasieu taane na kire ko unue uri ineu ni no ko unue mo ola urine. ! Ta'e ha'ike! Eeronga mola ni ngeena, na e oodo taane mola hunie a God ke si ha'aloire.

Nga Ta'a-ta'a Iinoni E Ka'a Oodota'i Ike

⁹ ?Oto e ue? ?Uri i'emi mo Jiu ni emi diana i maana God lo'u liutaa aana ngaeta mwala? ! Ha'ike oto oo'oo! Nou unu mangoa oto uri mo Jiu na mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike, kire mani ii'o oto i mamalutana nanamanga aana ooraha'aa.

¹⁰ Mala oto unulana e lae i laona mo Uusu-uusu Maa'i,

Nga iini e ka'a oodota'i ike,

ma'alana nga ta'a-ta'a iini na ha'ike lo'u.

¹¹ *Nga ta'a-ta'a iini hunie ke lio saie nga taa e oodo
ha'ike,*

na nga ta'a-ta'a iini e ka'a haitalea ike a God.

¹² *Kire ko meni lae mango mola i sulie mo tala hai
aaopa'i,*

na kire ko meni deu aaela mango mola.

Nga iini na e ka'a da lo'u nga mei ola diana,

ma'alana nga ta'a-ta'a iini na ha'ike lo'u. Sam

14:1-3

¹³ *Luada e taha mola mala kilipwe'u e taha,*

*na ta'ena nga eeronga oto mola ko iisi-iisitaa mai
mwaanie meada. Sam 5:9*

*Mo wala mala pulune mwaa ala-ala ko maa-maau
mwaanie ngidude, Sam 140:3*

¹⁴ *na ngidude e honu oto mola aana ta'ena nga
wala aaela huni waelie mwala. Sam 10:7*

¹⁵ *Saeda e sai ta'ela'i oto mola lau-leu hunie
horonga,*

¹⁶ *na ta'ena nga leu kire ko lae aana mwala ko deu
oodoie mola mala-malanga na si'oha'anga i
tehula'ada.*

¹⁷ *Kire ka'a sai ii'o ni henuelama ike pe'ie mwala,
Aesaea 59:7-8*

¹⁸ *na kire ka'a sai ha'ama'u ike aana God. Sam
36:1*

¹⁹ *Oto ahutana mo wala ienini, uusuleni e lae i
laona Uusu-uusu Maa'i, na mo Ha'atolanga a God
ni otona. Na kie mani saie oto uri nga taa mo
Ha'atolanga e unue, e unue oto hunie mwala ni
Jiu nge kire ii'o i mamalutana mo Ha'atolanga
ngeena. Aena urinena, nge nga ta'a-ta'a iini aada*

mo Jiu e sa'a unue ike uri ingeie e ka'a lae takalo. Oto ahutana mwala aana walumalau, ma'alana mo Aapoloa Aaopa wa mo Jiu, ta'e kire mani sai lio saie mola uri e malisine oto a God ke leire.

²⁰ Nga ta'a-ta'a iini e sa'a ii'o oodota'i ike i maana God i tehula'ana ko lulu i sulie mo Ha'atolanga. Aana mo Ha'atolanga ngeena e da mola hunie kie ke lio saie mo ooraha'aanga ikie ni ngeena.

Ha'amotaahinge Ikie

E Hule Aana A Kraes

²¹ Ta'e ie a God ko haata'inie tolaha ni oodota'inge ingeie nge e asuie mwala ke ne'i iinoni oodota'i i maana. Mo Ha'atolanga a Mosis na mo Uusu-uusu Maa'i mo propet kire lae pe'i ere i sulie mei olana, ta'e ma'alana ke urine na oodota'inge i maana a God e ka'a uure ike mai mwaanie lulu i sulilana mo Ha'atolanga ngeena. !Ha'ike!

²² A God maraana oto ko esuie mwala e hiiwalaimoli aana Jisas Kraes, kire ke ne'i iinoni oodota'i i maana. Na nga ta'a-ta'a mei ola e ka'a aaopa ike i matolana mo Jiu na mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike.

²³ Aana ahutaka mo iinoni kie mani ooraha'aala mango mola, na kie mani ha'ataulie mo tolaha manikulu'e a God.

²⁴ Ta'e aana a God e aamasikie mone, nge e sae'aasie ooraha'aa mwaanikie na kie oodota'i oto i maana. Ikie maraaka kie ka'a asuie ike nga mei ola hunie kie ke oodota'i urine, ta'e niinge a God ni ngeena aana e uusunge'inie mai a Jisas Kraes hunie ke luhesikie mwaanie ooraha'aa.

²⁵ A God e toli'aasie a Jisas hunie ke mae mala nga uunu-olanga hunie ke toolea ha'aloinge haahie mo ooraha'aanga ikie na hunie ke ha'amangoa saewasunge ingeie aani. Oto ie kie ii'o oodota'i oto i maana God aana kie hiiwalaimoli uri a Jisas e mae honotaka. A God e asuie leune urine huni haata'inie uri leinge ingeie e tohungēi oodota'i. Aana ma'alana a God e ka'a sai ha'aloie ike mwala lau-leu haahie mo ooraha'aanga ikire oto wau i na'o,

²⁶ ta'e ie e leie a Kraes haahie ooraha'aanga ahutana mwala ni welumalau. Oto i leune a God e haata'inie oto leinge ingeie e oodota'i taane, na e tohungēi melisi na e oodo hunie ahutana mwala kire hiiwalaimoli aana Jisas ke ne'i iinoni oodota'i oto i maana maraana.

²⁷ ?Oto uri kure sai ere tooha'nikure uri kure da mei ola diana hunie a God ke saeto'o aakarue? !Ha'ike oto oo'oo! ?Wa uri kure sai ii'o oodota'i i maana a God aena aana kure ko lulu i sulie mo Ha'atolanga? !Ha'ike lo'u! Ta'e oodota'inge ikure mei niinge a God mola aana kure hiiwalaimoli aana Jisas.

²⁸ Aana iinoni e sai ne'i iinoni oodota'i i maana God mola aena aana e hiiwalaimoli, na e ka'a ike i sulie uri ko lulu i sulie mo Ha'atolanga.

²⁹ ?Wa e ue? ?Uri a God ko aalaha mola haahie mo Jiu? !Ha'ike! A God e paine no'one haahie mo iini nge ikire nga mo Jiu ha'ike.

³⁰ Aana e ta'a-ta'a God mola ni e paine haahie walumalau. Na ahutana mo iini ko hiiwalaimoli, ma'alana mo Jiu wa nga mo Jiu ha'ike, ta'e ingeie mola ni ko da kire ke ne'i iinoni oodota'i i maana.

³¹ ?Oto e ue aana mo Ha'atolanga a God? ? Uri hiiwalaimolinge ikie ko unue uri ikire mo

ola mwaakule mola? !Ha'ike oto oo'oo! Ta'e kie ko haata'inie uri mo Ha'atolanga ngeena kire tohungai oodo hule aana e aasa hunie nga iinoni ke ii'o oodota'i ta'ingelu mala mo Ha'atolanga a God e unue, ta'e a Jisas ha'alaa.

4

Uure Oto I Aehotalana Ta'e

Hiiwalaimolinge Mola Ni E Ne'ie

Ta'a-ta'a Tala Takoie Oodata'inge

¹ ?Ha'alaa e ue aana tohungana oto weuwemami mo Jiu, a Ebrahim?

² Mala uri a God ko unue uri a Ebrahim e ne'i iinoni oodota'i i tehula'ana mo esunge diana e asui'i, nge a Ebrahim e to'o aana mei ola ni tooha'inie haahie. !Ta'e ha'ike! E sa'a tooha'inie ike i maana God

³ aana mo Uusu-uusu Maa'i e unue uuri, *A Ebrahim e hiiwalaimoli aana God, na aena urinena nge e ne'i iinoni oodota'i i maana a God. [Jenesis 15:6](#)* Oto kolu leesie uri oodota'inge mei niinge a God, na nga mei ola mola hunie mwala ke tarie aana asunge ikire ha'ike.

⁴ Ne ke ha'amalaa aana mwane nge ko esu huni to'oha. Maholo a mwaena ko esu mango, nge poro paine ingeie ke si waaie haahie nga taa e asuie ngeena. Na waaite nge a mwaena ko terie, e ka'a hele aana ike mala uri nga niinge mola mwaakule hunie, ta'e ko hele mei to'oha mola haahie nga taa e asuie ni ngeena.

⁵ Nge e urine lo'u aana ii'onga mala iinoni oodota'i i maana God, aana mei olana e ka'a ne'ie ike mei ola nge mwala kire sai terie aana asunge

diana ikire, ta'e mei niinge a God mola hunie mo iini kire hiiwalaimoli aana. Na ma'alana ikire nga mo iinoni aaela oto uri taa, ta'e aana hiiwalaimolinge ikire mone, nge a God ko niie oodota'inge ingeie hunire.

⁶ Ta'a-ta'a mei ola ngeena a Deved Inemauri e ere i sulie ka'u no'one. Aana e ere i sulie ha'adiana'anga a God hunie mwala maholo e niie oodota'inge ingeie hunire, ma'alana kire ka'a asuie ike nga mei ola hunie kire ke malisine ha'adiana'anga ngeena.

⁷ Aana a Deved e te'uri,

Mwala nge a God e sae'aasie oto mo takalonga ikire,

na e ha'amangoa oto mo ooraha'aanga ikire, kire kei ilenimwa'e oto liutaa.

⁸ *Na iinoni nge a God e pulongosie oto mo roro'anga ingeie,*

kei tohungi ilenimwa'e.

Sam 32:1-2

⁹ ?Oto e ue aana tolahai ilenimwa'enga ngeena? ?Uri ilenimwa'enga ngeena mei ola mola hunire mo iini nge kire hele aana torihesi'onga? !Ha'ike! Ta'e mei ola oto hunie ahutana mwala, ma'alana kire hele aana torihesi'onga wa ha'ike. Kolu sai ere urine aana kolu leesie oto Uusu-uusu Maa'i nge e unue uuri, *A Ebrahim e hiiwalaimoli aana God, na aena urinena nge e ne'ie iinoni oodota'i i maana a God.*

Jenesis 15:6

¹⁰ ?Na maholo uri taa ni a God e ere urine? ?Uri a God e ere urine oto wau i na'ona a Ebrahim e hele aana torihesi'onga, wa taane mai purine e

torihesi'o? A God e ere urine maholo a Ebrahim e ka'a hele aana ue torihesi'onga.

¹¹ Iau, maholo na a Ebrahim e ka'a hele aana ue torihesi'onga, e hiiwalaimoli oto aana God, nge a God e si niie oodota'inge ingeie maraana hunie. Na aana mo helisi lo'u mei puri, nge a Ebrahim e si hele aana lo'u torihesi'onga mala ha'a-ara aana uri a God e unue oto uri ingeie nga iinoni oodota'i. Aena urinena nge a Ebrahim do-mana oto tohungēi aamana ahutana mwala kire hiiwalaimoli aana God, na aena hiiwalaimolinge ikire, nge kire ne'i iinoni oodota'i i maana God ma'alana kire ka'a hele aana ike torihesi'onga.

¹² A Ebrahim ingeie oto tohungēi aamameelu mo iini nge melu hele aana oto torihesi'onga na melu hiiwalaimoli no'one aana God aana ta'a-ta'a hiiwalaimolinge nge e to'o aana maholo na e ka'a hele aana ue torihesi'onga.

Haiholota'inge A God

Ola Nana Kira Hiiwalaimoli

¹³ A God e haiholota'inie hunie a Ebrahim na mo weuwana mai puri uri kei niie walumalau nada. Ta'e e ka'a asuie ike leune urine i tehula'ana a Ebrahim e lulu i sulie mo Ha'atolanga. !Ha'ike! Ta'e e asuie mola aena aana a Ebrahim e to'o aana oodota'inge nge niilana ko lae hunie mo iini kire hiiwalaimoli aana God.

¹⁴ Mala uri a God ke niie mei heiholota'inge ngeena mola hunie mwala nge kire ko lulu i sulie mo Ha'atolanga, ha'alaa hiiwalaimolinge aana a God ngeena mei ola mwaakule mola eena.

Na mala uri ke urine oto, ha'alaa haiholota'inge ngeena e ne'i ola mwaakule no'one.

¹⁵ Iau, mala ko urine, e ne'i ola mwaakule mola ni ngeena, aena aana mo Ha'atolanga ko si da a God ko haata'inie saewasunge ingeie, aana mwala ko deu hu'isie mo Ha'atolanga ngeena mola tarau. Ta'e mala uri nga mo Ha'atolanga ke su'uri ii'o lo'u, ha'alaa nga iini hunie ke dau hu'isie ha'atolanga ha'ike no'one.

¹⁶ Aena mei olana nge haiholota'inge ngeena mei ola mola i sulie hiiwalaimolinge. A God e asuie oto urine, uri hunie haiholota'inge ngeena ke ne'i niinge oto mola mwaakule, na e sai hule aana ahutana mo weuwana Ebrahim mai puri. E ka'a ola ike mola ikire mwala ko lulu i sulie mo Ha'atolanga a Mosis, ta'e e ne'ie oto mei ola hunie ahutana mwala e hiiwalaimoli aana God mala a Ebrahim e hiiwalaimoli aana. Aana ingeie oto weuwana ahutaka nge kie hiiwalaimoli aana a God,

¹⁷ mala a God e unue i sulie a Ebrahim i laona mo Uusu-uusu Maa'i uuri, *Nou lio hilisi'o oto hunie o ke ne'i aamana mo komu ni iinoni oto hunge.* *Jenesis 17:5* Oto i sulie haiholota'inge ingeie mone, a God e lio saie oto a Ebrahim mala weuwaka. Na a Ebrahim e hiiwalaimoli aana haiholota'inge a God, aena aana ingeie oto God nge e sai niie maurihe hunie mo iini e mae oto, na e sai ha'aholaa lo'u ta'ena nga ola haalu nge kire ka'a ii'o ue mai laona walumalau.

¹⁸ A Ebrahim e lae mola pe'i hiiwalaimoli aana a God na pe'ie noruto'onga aana huni esuie nga taa e haiholota'inie, ma'alana mei olana ke lio aasa lo'u hunie ke oa. Aena mei olana, nge a God

e lio hilisie a Ebrahim hunie ke ne'ie aamana mo komu ni iinoni hunge oto mala mo Uusu-uusu Maa'i e unue uuri, *Mwala aana komu ni iinoni i'oe kire kei hunge mala hee'une salo. Genesis 15:5*

¹⁹ A Ebrahim kara'inie oto tangalai helisi kei ehu aana na sapena ka'a a'aila'a oto. Na a Sera hu'e ingeie, e amara mola. Ma'alana e urine oto mola, a Ebrahim e ka'a mamaela'a ike aana hiiwalaimolinge ingeie.

²⁰ Maholo ko lo'onga'inie haiholota'inge a God, e ka'a ne'isae rue-rua'a ike lo'u aana, ta'e ko si hiiwalaimoli ngei-ngedi mola pe'ie paalahelana a God.

²¹ Aana e sai diana aana mola uri a God kei ha'a-oaie haiholota'inge ingeie.

²² *Aena urinena nge e ne'ie iinoni oodota'i i maana a God. Genesis 15:6*

²³ Na mei wala uuri, "e ne'ie iinoni oodota'i i maana a God" e ka'a lo'onga'inie ike mola ta'e a Ebrahim maraana,

²⁴ ta'e walaimolinge aana e aaluhikie no'one. Aana mei wala ienini ko pe'ikie, mo iini kie hiiwalaimoli aana God nge e ta'ela'inie a Jisas Aalaha ikie mwaanie maenga, hunie kie ke sai diana aana uri ikie no'one kie sai ne'ie iinoni oodota'i i maana God i tehula'ana hiiwalaimolinge ikie.

²⁵ Iau, a God e niie mai a Jisas uri hunie ke mae honotana mo ooraha'aanga ikie, oto e ta'e aaliho'i aana lo'u uri hunie kie ke ne'ie iinoni oodota'i i maana.

5

Hiiwalaimolinge Aana God Ko Da Kie Ko Ii'o

Ni Ilenimwa'enga

¹ Oto aana ha'a-oodohilaka e lae oto urine i sulie hiiwalaimolinge ikie aana God, nge kie ko ii'o ni henuelama oto pe'ie a God. Walu ola urine e rau mola hunikie i tehula'ana a Jisas Kraes Aalaha ikie,

² aana ingeie mone e si da kie ko saie hahu'ana manata-diananga a God nge kie ii'o i lalo aana si'iri. Na kie ko tohungai ilenimwa'e oto aana kie noruto'o mola uri kie kei ii'o ruru pe'ie a God aana manikuluha'ana.

³ Na kie ko ilenimwa'e no'one haahie mo aasanga ko re'u-re'usikie i tehula'ana kie ko lulu i sulie a Kraes, aana kie saie oto uri mo aasanga urine nge ko da hunie kie ke uure a'aila'a lo'u liutaa.

⁴ Na maholo kie ko lae pe'i uure ma'uta'a urine, e haata'inie uri tolahaka e tohungai diana. Na aana tolahaka e tohungai diana urine mone, nge kie sai noruto'o aana haiholota'inge a God.

⁵ Na noruto'onga ikie ngeena e sa'a da ike hunie kie ke talei maa-maa'oohi mola mwaakule. Aana a God e haata'inie oto manata-diananga ingeie hunikie aana e uusunge'inie mai Li'oa Maa'i hunikie.

⁶ Aana tohungana maholo a God e lio hilisie, nge a Kraes e mae huni pe'ikie mo iinoni ooraha'aala huni lulu i sulie a God, aana kie ka'a sai pe'ikie ike maraaka urine.

⁷⁻⁸ Na leune kie sai leesie uri tolahana God e tohungai aaopa mwaanie mo iinoni, aana ikie mo iinoni, nga iini sa'a mwa'e-mwa'e ike huni mae honotana nga iinoni kahi. Wa ohe nga iini e sai mwa'e-mwa'e taane huni mae honotana

nga tohungēi iinoni diana. Ta'e a God oto e tohungēi haata'i diana aana manata-diananga ingēie hunikie, aana a Kraes e mae honotaka ma'alana kie ii'o ue aana tala ni ooraha'aa.

⁹ Oto aena aana apune a Kraes e ha'a-oodohikie oto i maana God, nge kie sai diana aana oto liutaa uri maholo a God kei haata'inie saewasunge ingēie hunie kira ooraha'aala aana dinge ni leinge, ta'e aana maholona a Kraes kei tohungēi leuhikie ni otona.

¹⁰ Hola'ina'o kie o'o'o mola mala mo maelonga a God. Ta'e i tehula'ana maelana a Kalena, nge e si da kie lae mai ne'i malahune. Aena leune e to'ohuu, na aana maholo ie kie ha'imalahune oto pe'ie a God, na a Kalena ko meuri i lalo aaka, nge kie sai diana aana oto uri a God kei ha'a-uurikie to'ohuu.

¹¹ Na ngaeta leu lo'u sapeitana walu ola ngeena, nge kie ko tohungēi ilenimwa'e oto hiito'o aana a Jisas Kraes Aalaha ikie e asuie oto ha'imalahunanga ngeena hunikie pe'ie a God.

Maenga E Lae Mai Laona Walumalau I Tehula'ana A Adam, Ta'e Maurihe I Tehula'ana A Kraes

¹² Oto wau i na'o aana maholo ha'aholalana walumalau, eetana nga mwane a Adam e ooraha'aa ka'u, na aena leune nge tala ni ooraha'aa e ne'ie oto tolachana ahutana mo iinoni. Na aena aana a God e unue uri mo iini ooraha'aala kei mae, oto ahutana mo iinoni i laona walumalau kei mae, aena aana ahutada kire mani ooraha'aala oto.

¹³ A God e ka'a unue ike uri mwala ke roro'a aana mo Ha'atolanga aana maholo mo

Ha'atolanga ha'ike ue. Ta'e ma'alana e urine, ooraha'aa e pwani ii'o oto mai laona walumalau i na'ona a God e niie mo Ha'atolanga hunie a Mosis.

¹⁴ Leesie ka'u nga taa e rau aana mo iinoni uure oto mai aana pongine a Adam lai hule aana pongine a Mosis. Kire ka'a haitohea ike mei wala nge a God e unue hunire mala a Adam e asuie, ta'e kire mani mae mola, na leune e haata'inie uri kire mani ooraha'aa.

A Adam, ingeie nge eetana nga mwane, do-mana oto nunune eetana nga mwane aana ha'aholanga haalu mei puri, aana nga taa kirerue a Adam na a Kraes kire asuie e to'ohie ahutana mwala.

¹⁵ Ta'e kirerue ka'a mani sada ike, aana ooraha'aanga a Adam e ka'a urihana ike niinge a God e nii mwaakule aana mai hunikie i tehula'ana a Kraes. E to'ohuu aana mo iini hunge kire mae i tehula'ana ooraha'aanga ta'a-ta'a iinoni ngeena. Ta'e niinge a God e paine lo'u liutaa. Aena aana manata-diananga ta'a-ta'a iinoni ngeena a Jisas Kraes mone, nge a God e niie mai niinge paine hunie mo iini oto hunge.

¹⁶ Ta'a-ta'a mei ooraha'aanga nge a Adam e asuie ngeena, nge e da uri a God kei leie mwala na kei ha'aloire. Ta'e hahu'ana niinge diana a God e nii mwaakule aana hunie mo iinoni, niinge ngeena ko da uri a God ke niie oodota'inge ingeie hunie mwala oto hunge, ma'alana mo ooraha'aanga ikire ke hunge lo'u uri taa.

¹⁷ E to'ohuu taane uri ooraha'aanga ta'a-ta'a iinoni a Adam, e da uri maenga ko peine haahie ahutana mwala. Ta'e mei ola nge ta'a-ta'a iinoni

ngeena a Jisas Kraes e asuie, e paine lo'u liutaa. Aana maholo a Jisas e mousie nanamanga aana maenga e ka'a ha'a-oodohie mola takalonga i na'o ngeena, ta'e ko da kie ko helesie lo'u mo ha'adiana'anga paine lo'u liutaa. I tehula'ana a Jisas mone, a God e sapeie lo'u oodota'inge ingeie hunikie, na e unue kie kei meuri oto huu pe'ie, na kie kei aalaha pe'ie aana nanamanga paine ingeie.

¹⁸ Oto kie leesie oto uri e ta'a-ta'a iinoni mola nge e asuie ta'a-ta'a kele mei ooraha'aa, na aena leune oto nge a God ko lei mae aana ahutana mwala haahie. Na e urine lo'u aana e ta'a-ta'a iinoni e asuie ta'a-ta'a mei ola e tohungai oodo na e diana, na aena leune nge a God e sai niie oodota'inge na maurihe huu nana ahutana mwala i tehula'ana.

¹⁹ Iau, i tehula'ana ta'a-ta'a iinoni e haitohea God, nge ahutana mwala e ne'i iinoni ooraha'aa oto. Na e urine no'one lo'u, aana ta'a-ta'a iinoni e tola i sulie a God, oto ahutana mwala kire sai ne'i iinoni oodota'i oto i maana God.

²⁰ A God e niie mai mo Ha'atolanga aana Mosis hunie mwala ke lio saie uri ooraha'aanga kire ko lae pe'i esuie e tohungai aela. Ta'e maholo nge ooraha'aanga ko peine mola urine, manata-diananga a God ko si peine lo'u mola liutaa aana.

²¹ Oto ma'alana mo ooraha'aanga ikire ke to'o aana lo'u nanamanga huni horo mae aada, ta'e manata-diananga a God e nanama lo'u liutaa. Na aena aana asunge a Jisas Kraes Aalaha ikie mone, nge a God e da hunie kie ke ne'i iinoni oodota'i i maana, na hunie kie ke si hele aana maurihe huu.

6

Mauringe Pe'ie A Kraes

Ko Ha'amangoa Ne'isaenga Aaela

Aana Ooraha'aa

¹ ?Oto nga taa nge kie kei unue? ?Uri kie ke talei oora-ooraha'aala mola hunie sae'aasinge na manata-diananga a God ke talei pei-peine mola?

² !Ha'ike oto oo'oo! !Mau-meuringe ikie i laona ooraha'aanga e mae oto! Kie mae oto uri hunie kie ke toli'aasie tolaha ni ooraha'aanga ngeena. ?Oto kie ke si lae lo'u pe'i ii'o i laona ooraha'aa uri taa eena?

³ Nou saie uri omu sai diana aana taane mola uri maholo kie loto maa'i e haata'inie uri kie lado oto pe'ie a Jisas Kraes, na hule aana e urihana kie mae oto no'one pe'ie maholo e mae.

⁴ Maholo kie ko loto maa'i, e urihana oto uri sapeka na ahutana mo saehanalinge ni sape e mae tararuru oto pe'ie a Kraes. Na urine e urihana haitolinge'inilaka ko lae oto no'one pe'ie hunie a Mama'a ke ta'ela'inikie oto no'one hunie mauringe haalu, mala e ta'ela'inie ka'u no'one a Kraes aana nanamanga paine mwaanie maenga.

⁵ Oto mala kie mae tararuru ka'u pe'ie, nge kie sai ta'ela'i tararuru oto no'one pe'ie.

⁶ Aana kie saie oto uri tolahai iinoni aaela ikie oto i na'o, kire ui lakoma'inie oto pe'ie a Kraes i lengine po'u-po'u, uri hunie a God ke ta'aasie oto nanamanga aana ooraha'aa nge e o'o'o haahie mauriha'aka. Urine nge ooraha'aa e sa'a paine ike lo'u haahie sapeka,

7 aena aana maholo iinoni ko mae oto, e ii'o luheta'i oto mwaanie nanamanga aana ooraha'aa.

8 Na i sulie kie mae oto pe'ie a Kraes, kie hiiwalaimoli uri kie kei meuri oto no'one pe'ie.

9 Kie saie oto uri a Kraes e ta'ela'i oto mwaanie maenga na e sa'a he'i mae lo'u. Maenga e sa'a sakaahie lo'u.

10 A Kraes e mae hauta'ai mola huni ha'amangoa ooraha'aa, na e mauri oto lo'u huni ha'apaina'aa a God.

11 Oto i'omu lo'u, omu ke lo'o-lo'onga'ini'omu maraamiu no'one urine, aena omu lado mone oto pe'ie a Jisas Kraes, oto ooraha'aa e sa'a sakaahi'omu ike lo'u, na omu ko meuri oto huni ha'apaina'aa a God.

12 Mwaanie omu toitolia'asie ooraha'aa e aalaha lo'u haahi'omu, uri hunie omu ke lae lo'u mola i sulie mo lo'onga'inge aaela ni sape, aana sape mei ola nge e sai mae mola.

13 Na mwaanie omu toitolia'asie nga leu aana sapemiu e asuie lo'u nga mei ola aaela wa ke ne'ie lo'u mei sape huni eu'esuie ooraha'aa. Ta'e omu ke toli'aasi'omu oto ta'ingelu mola hunie a God mala mwala e mae ka'u mwaanie tolahai ola aaela na kire he'i meuri lo'u huni esu nana. Oto omu ke niie ahutana mo aapa aana sapemiu hunie a God ke asuie walu ola diana aani.

14 Maholo omu ii'o i mamalutana mo Ha'atolanga i na'o, e aasa hunie omu kei mamalo mwaanie ooraha'aa, aana omu ka'a sai tola i sulie ahutana mo Ha'atolanga ngeena. Ta'e si'iri hahu'ana manata-diananga a God e luhesi'omu oto mwaanie ooraha'aa e aalaha lo'u haahi'omu.

Kie Ke Ne'i Koni-konihe

Aana Oodota'inge

¹⁵ ?Oto kie kei ue eena, aana hahu'ana manatadjananga a God e luhesikie oto mwaanie kie ii'o lo'u i mamalutana mo Ha'atolanga? ?Oto uri e diana mola hunie kie ke dau lo'u mola mala saeka? !Ha'ike! !E ka'a urine ike!

¹⁶ Omu saie ka'u oto uri maholo omu ko toli'aasi'omu maraamiu huni ii'o i mamalutana nga iini na huni lulu i sulie, iinoni ngeena oto kei aalaha haahi'omu na omu sa'a dau ike lo'u mala saemiu. Oto, i'omu mola maraamiu eena. Omu sai ii'o mola i memelutana ooraha'aa hunie ke horo maesi'omu, wa omu sai ii'o i memelutana a God hunie ke ha'a-oodohi'omu pe'ie maraana.

¹⁷ Hola'ina'o, i'omu mo koni-konihe a ooraha'aa ni ngeena. Ta'e ienini omu ko tohungai lulu i suli diana aana oto walaimolinge nge ha'a-uusulilemiu e lae aana, na aena leune kie ko tohungai paalaha God.

¹⁸ A God e ha'a-uuri'omu oto mwaanie nana-manga aana ooraha'aa, na e da oto omu ke ne'i iinoni eu'esu ingeie huni esuie nga taa e oodota'i.

¹⁹ No ko unu ha'amalaa aana mo koni-konihe na mo poro paine urine, aena aana omu meni saie oto tolahada na e mwada'u mola hunie omu kei rongo saie ne'isaenga nge no ko ha'a-uusuli'omu aana. Hola'ina'o, omu toli'aasie mola mo aapa aana sapemiu huni deu esunge mala koni-konihe nana ooraha'aa na tata'alanga, hunie aaelanga ke paine lo'u liutaa. Ta'e maholo ienini ke su'uri urine lo'u. Omu ke toli'aasie oto mo aapa aana sapemiu mola huni deu esunge mala koni-konihe nana God huni esuie mo ola e oodo, hunie omu ke ii'o maa'i.

²⁰ Hola'ina'o, maholo omu ne'i iinoni eu'esu ue nana ooraha'aa, omu ka'a sare aapwasu ike aana oodota'inge a God.

²¹ ?Ta'e nga mei diananga uri taa omu hele aana i tehula'ana mo ooraha'aa nge omu deu-deu'i ngeena? !Nga mei ola ha'ike! Na hule aana si'iri omu ko si masa mola haahi'i. Tolahai ola urine, tolahai ola mola hunie maenga ni ngeena.

²² Ta'e ienini, a God e ha'a-uuri'omu oto mwaanie nanamanga aana ooraha'aa, na e da oto omu ke ne'i iinoni eu'esu nana. Na huehuana leune oto mauriha'amiu ko ne'i ola maa'i oto, na omu ko helesie oto maurihe huu.

²³ Aana maholo iinoni e ii'o ue pe'ie ooraha'aa, waaitana oto maenga. Ta'e a God e sai nii mwaakule mola aana maurihe huu hunie ahutaka mo iini kie lado oto pe'ie a Jisas Kraes, Aalaha ikie.

7

Nanamanga Aana Mo Ha'atolanga E Mango Aana Maholo

Iinoni E Mae

¹ Maeni eesiku maa'i, sa'a mola omu meni saie mola nga taa no ko sare ere i sulie ie, sulie omu saie oto uri maholo iinoni ko meu-meuri ue ni mola ha'atolanga e to'o aana nanamanga haahie.

² Ha'amalalana aana keni e to'o poro, e haata'inie uri ho'osilana e lae pe'ie poro ingeie maholo kirerue ko meni meu-meuri ue. Ta'e mala uri poro ingeie e mae oto, a hu'e ngeena e ii'o luheta'i oto lo'u mwaanie ha'atolanga aana ha'arurunge eena.

³ Ta'e mala uri a hu'e ngeena kei lai ii'o pe'ie nga mwane aaopa maholo poro ingeie e mauri ue, a hu'e ngeena ko deu hu'isie oto ha'atolanga aana ha'arurunge eena, na ha'atolanga e unue oto uri a keni ngeena ko mesi. Ta'e mala uri poro ingeie e mae oto, ha'alaa a hu'e ngeena e ii'o luheta'i oto mwaanie ha'atolanga aana ha'arurunge, na e sai to'o aana lo'u nga poro aaopa.

⁴ Oto maeni eesiku maa'i, i'omu na e urine no'one. Aana mauringe lalahu'e i'omu e mae tararuru oto no'one pe'ie a Kraes, nge omu ii'o luheta'i oto mwaanie mo Ha'atolanga a Mosis eena, na kire ka'a to'o aana lo'u nanamanga haahi'omu. Oto a Kraes nge e ta'ela'i lo'u mwaanie maenga, ingeie ni e to'o aamiu ienini uri hunie omu ke aahu aana mo hue-huei ola diana a God.

⁵ Maholo kie o'o'o ue i sulie tolahaka maraaka, ooraha'aa e paine mola haahie sapeka hunie kie ke saeto'o aana walu ola e aapu nge mo Ha'atolanga e uure honosi'i. Oto kie lae pe'i esuie mola mo ola aela nge hule aana kire ko horo maesikie mola.

⁶ Ta'e aana kie mae mone oto pe'ie a Kraes, kie ii'o luheta'i oto mwaanie mo Ha'atolanga nge kire hele roro'ikie i na'o. Oto ienini kie sai esu oto aana tolahaa haalu aani lulu i sulilana mola Li'oa Maa'i, na e ka'a ike lo'u aani lulu i sulilana mo ola lalahu'e kire uusu'i i laona mo Ha'atolanga.

Ha'atolanga A God E Haata'inie Ooraha'aanga Ikie

⁷ ?Oto nga taa nge kolu kei unue? ?Uri mo Ha'atolanga kire aela? !Ha'ike oto oo'oo! Mo

Ha'atolanga mone ko si da kie ko saie uri kie ooraha'aala. Mala uri mo Ha'atolanga ke su'uri unue uuri, *Mwaanie o sae-saeahanali*, *Eksodas 20:17* ha'alaa nou ka'a saie ike leune e aapu eena.

⁸ Ta'e ooraha'aa e toolea mo wala aana Ha'atolanga ngeena, na e da mola uri ne ke saehanalie walu ola e aapu ngeena, na uri ne ke sare liu holosie lo'u ahutana mo Ha'atolanga. Ta'e mala uri nga mo Ha'atolanga ke su'uri ii'o lo'u, ha'alaa ooraha'aa e ne'ie mola mei ola mwaakule.

⁹ Oto wau i na'o maholo nou ka'a saie ike ue mo Ha'atolanga, nou hii mala nou ii'o diana mola. Ta'e maholo no ko aehota saie oto mo Ha'atolanga a God, nge nou si lio saie lo'u uri nou ooraha'aala ni ngeena, na ne kei mae oto haahie.

¹⁰ Oto mo Ha'atolanga diana nge a God e nii'i mei uri hunie kire ke ha'a-uurieu, nge kire ko si horo'ieu mola aana kire haata'inie uri leileku kei lae.

¹¹ Iau, ooraha'aa e toolea mo wala aana mo Ha'atolanga na e eeroau huni deu hu'isi'i, hunie ne ke roro'a aani, na ne ke mae haahi'i.

¹² Ta'e ma'alana e urine, ahutana mo Ha'atolanga aana walana a God kire mani maa'i, na kire oodo, na kire diana.

¹³ ?Oto e ue? ?Uri mo Ha'atolanga diana ngeena ni kire ko horo maesieu? !Ha'ike! Ta'e ooraha'aa ni ko horo maesieu, ma'alana e asuie leune aana mo ola diana. Oto urine kie sai lio saie oto uri ooraha'aa mei ola uri taa, aana mo Ha'atolanga ko haata'inie uri ooraha'aa mei ola e tohungēi aela ni ngeena.

Mo Ha'atolanga E Ka'a A'aila'a Ike Huni Ooho

Honosie Ooraha'aa

¹⁴ Kie saie taane uri mo Ha'atolanga mo ola diana a God ni ngeena, ta'e ineu, iinoni ni welumalau mola na nou ii'o oto mola mala koni-konihe nana ooraha'aa.

¹⁵ Oto no ko teipu'o-pu'o mola i sulie nga taa ko reu i lalo aana mauringe ineu ngeena. Aana nou ka'a sai esuie ike nga taa no ko sare asuie, ta'e oto tarau no ko esuie mola nga taa nou ka'a sare asuie.

¹⁶ Maholo no ko sere'inie mo ola aaela ta'e no ko esui'i mola, nge no ko haata'inie uri nou hiiwalaimoli uri mo Ha'atolanga e oodo taane.

¹⁷ Oto ineu maraaku ha'ike ni no ko esuie mei olana, ta'e tolaha ni ooraha'aanga e ii'o i lalo aaku ni ko deu urine.

¹⁸ Nou saie taane uri aana aapa ineu mala iinoni ni welumalau mola, nga mei ola diana ha'ike i lalo aaku. Aena aana ma'alana nou to'o aana taane nga mo lo'onga'inge huni esuie nga mo ola diana, ta'e nou ka'a sai esui'i ike tohuku.

¹⁹ Mo ola diana nge no ko lo'onga'i ni esui'i, nou ka'a sai esui'i ike. Na mo ola aaela nou leledi'i, nge mo ola no ko esui'i tarau eena.

²⁰ Na aena aana no ko esuie mola mei ola aaela nge nou ka'a sare asuie, e lio mala uri ineu ha'ike ni no ko esuiena, ta'e tolaha ni ooraha'aa nge i lalo aaku ni ko esuie.

²¹ No ko si lio saie uri tolaha'i ola aaela ni oto ko peine haahieu. Ka'u, ma'alana nga mo maholo no ko sare asuie nga mei ola diana, ta'e mo ola aaela mola no ko esui'i.

²² I laona tohungana ne'isaenga ineu, nou ilenimwa'e mola haahie mo Ha'atolanga a God.

23-25 Na aana ineu maraaku, lo'onga'inge ineu uri ineu koni-konihe oto aana mo Ha'atolanga a God ni ie. Ta'e aapa aana uri ineu iinoni ni welumalau mola, nou ne'i koni-konihe taane oto nana ooraha'aa. Aana nou lio saie uri tolahai ola aaela ngeena ni ko lae pe'i esu i laona ahutana mo aapa aana sapeku, na tolahai ola aaela ngeena ko heiseuni pe'ie ne'isaenga diana ineu, hule aana no ko hii mala nou ii'o ni ho'o mala koni-konihe nana ooraha'aa. !Aama-aamasileku, aana no ko si'oha'a oto to'ohuu! ?A tei kei da ka'u hunie ne ke ii'o luheta'i mwaanie nanamanga aana ooraha'aa nge ko hane haahieu ienini na ko tooleau hunie maenga huu? !Ta'e paalahea God! Kie ke paalahea God aana ingeie oto kei esuie leune aana asunge a Jisas Kraes Aalaha ikie.

8

Li'oa Maa'i Ko Aalaha Haahie

Mo Iinoni A Kraes

¹ Oto ie a God e sa'a lei mae aaka ike, aena aana kie lado oto pe'ie a Jisas Kraes.

² Na aena aana kie lado mone oto pe'ie a Kraes, nge nanamanga aana Li'oa Maa'i e niie mauringe oto hunikie, na e da kie ii'o luheta'i oto mwaanie nanamanga aana ooraha'aa nge e sai horo'ikie.

³ Mo Ha'atolanga a Mosis e ka'a to'o aana ike nga nanamanga huni ta'aasie mo ooraha'aanga ikie urine, aena aana ikie mo iinoni kie ka'a sai tola i sulie ike mo Ha'atolanga ngeena. Ta'e a God e asuie leune hunikie maholo e uusunge'inie mai a Kalena hunie ke ne'i iinoni oto mala ikie mo iinoni ooraha'aala, ta'e mola aana ingeie e

ka'a ooraha'aa ike. Oto aana a Kraes mone e ka'a ooraha'aa ike, nge leune e haata'inie uri e tohungēi melisine oto a God ke lei maesikie mo iinoni ooraha'aala. Oto ma'alana e urine, a God e ka'a lei maesikie ike, ta'e e toli'aasie mola a Kraes hunie ke mae mala nga uunu-olanga huni ta'aasie mo ooraha'aanga ikie.

⁴ Urine a God e da uri mo Ha'atolanga ingeie e oa oto hunikie, aana Ha'atolanga ingeie e unue uri ahutana mo iini kire ooraha'aa ke mae. Oto aana a Kraes e mae oto mala nga uunu-olanga honosikie urine, nge kie ka'a ii'o ike lo'u i sulie tolahai iinoni aela ni welumalau, ta'e kie to'o aana oto oodota'inge a Kraes, na kie ko lulu i sulie oto tala aana Li'oa Maa'i.

⁵ Mwala nge kire ii'o i sulie tolahai ola aela aana walumalau, kire ne'isae paine haahie walu ola aela aana walumalau. Ta'e mwala nge kire ii'o i sulie tolahana Li'oa Maa'i, ne'isaenga ikire e ii'o susu mola aana nga taa Li'oa Maa'i e saeto'o aana.

⁶ Mala nga iini ko ne'isae paine mola haahie tolahai iinoni aela, nge kei maesie. Ta'e mala uri ne'isaenga iinoni ko ii'o susu mola aana Li'oa Maa'i, nge kei helesie maurihe na hanuelamanga i tehula'ana.

⁷ Mo iini kire ko ne'isae paine haahie tolahai iinoni aela, nge kire ne'i maelonga oto hunie a God eena. Kire ka'a sai lulu i sulie oto mo Ha'atolanga a God aana e tohungēi aasa hunie kire kei lulu i suli'i.

⁸ Mwala nge kire ii'o ue aana mo tolahai iinoni aela urine, e tohungēi aasa hunie kire ke asuie nga mei ola ke to'ohie saena God.

⁹ Ta'e i'omu, omu ka'a ii'o ike lo'u aana mo tolahai iinoni aaela urine. !Ha'ike oto! Omu ii'o oto i sulie tolahana a Li'oa Maa'i, aana Li'oa Maa'i a God e ii'o oto i lalo aamiu. Na mala uri nga iinoni e ka'a to'o aana ike Li'oa a Kraes i lalo aana, ingeie nga iinoni a Kraes ha'ike oto eena.

¹⁰ Oto aena aana a Kraes oto i lalo aamiu, ma'alana sapemiu kei mae aena aana mo ooraha'aanga i'omu, ta'e omu to'o aana maurihe oto aana omu ii'o oodota'i oto i maana God.

¹¹ Li'oa Maa'i a God nge e ta'e aaliho'i aana Jisas Kraes lo'u mwaanie maenga, na ingeie oto e ii'o i lalo aamiu. Na mala a God e ta'ela'inie sapena Kraes, nge kei ta'ela'inie lo'u sapemiu nge e mamaela'a, aana Li'oa Maa'i nge e ii'o i lalo aamiu.

¹² Oto maeni eesiku maa'i, kie to'o aana oto mei esunge huni esuie nana God ni ngeena. Oto e ka'a malisine ike lulu i sulilana lo'u mo tolahai iinoni ni welumalau. !Ha'ike lo'u!

¹³ Mala uri omu kei ii'o oto i sulie mo tolahai ola aaela urine, nge omu kei mae mola. Ta'e mala uri omu kei ii'o oto i sulie tolahana Li'oa Maa'i na uri omu kei toli'aasie oto to'ohuu mo tolahai ola aaela i'omu, nge omu ke si helesie maurihe huu.

¹⁴ Mwala nge Li'oa Maa'i a God ko na'oda, ikire oto mo kalena God.

¹⁵ Aana Li'oa Maa'i nge a God e niie oto huni'omu ngeena, e ka'a asuie ike hunie omu ke ma'u-me'u oto tarau mala koni-konihe nge e dau aaela. !Ha'ike! Ta'e a Li'oa Maa'i ko si da mola omu ke ne'i kalena God, na aana omu saie uri a God ko manata diana huni'omu urine, nge omu sai soie aana, "!Mama'a! !Mama'a!"

¹⁶ Li'oa Maa'i ko unu ha'a-oaie tararuru pe'ie

ne'isaenga ikie uri ikie oto mo kalena God.

¹⁷ Na aena aana ikie oto maeni kalena, kie kei helesie oto ahutana to'o-to'olana a God nge e looha'ini'i nana a Kalena, a Kraes, na e looha'ini'i no'one naka mo eesine a Kraes, aana ikie no'one mo kalena God. Kie kei helesie oto no'one manikulu'anga ta'au i Lengi nge a Kraes e hele aana oto, aena aana ikie, kie ko sapesalu no'one mala a Kraes e sapesalu ke'u.

Sapesalunge Ko Toolekie Si'irini E Ka'a Hi'e Ike Mala Manikulu'anga Kie Kei To'o Aana

¹⁸ Nou sai diana aana uri walu ola nge kie ko sapesalu eeni aana maholo ienini, walu ola mwaakule mola ni ngeena, aana kie ko lo'onga'inie tohungai mei menikulu'anga nge a God e looha'inie naka.

¹⁹ Ta'e-ta'ena nga ola a God e ha'aholaa ko maa-maa'oohi pe'i to'ue luada huni leesie haata'inilana manikuluha'ana mo tohungai kalena God.

²⁰ Aana ma'alana walu ola aana ha'aholanga e sere'inie ke aela mala si'iri, ta'e kire mani lae aela oto wau i na'o, aana ikire no'one kire ii'o i hahana ha'aloinge a God e asuie aana Adam na Iv. Ta'e maholo a God e asuie leune, e niie no'one mei ne'isaenga diana uri aana nga maholo kei lae mai,

²¹ walu ola e ha'ahola'i kei diana aaliho'i lo'u na kei ii'o luheta'i taane mwaanie aelanga na mwaanie maenga nge ko da kire ko ii'o ni ho'o hule mai si'iri. Na leune kei oa hunie walu olana maholo ikie mo kalena God kie kei hola'i ii'o luheta'i oto ta'ingelu mwaanie aelanga, na kie kei ii'o oto aana manikuluha'ana a God.

²² Aana kie saie uri hule mai si'iri, ahutana walu ola aana ha'aholanga ko ngara-ngara ue pe'i sapesalunge, mala hu'e ko sapesalu hunie to'o-mwelanga.

²³ Na ta'e mo olana ha'ike ni ko ngara-ngara urine, ta'e ikie no'one kie ko ngara-ngara mola i manataka. Aana a God e niie Li'oa Maa'i hunikie mala nga na'ohai niinge ingeie, na kie ko maa'oohi susuto'o hunie a God ke ha'a-ahue konilaka hunie kie ke ne'ie mo tohungai kalena. Na leune kei reu aana maholo a God kei oolisie sapeka pe'ie mei sapei ola haalu.

²⁴ A God e ha'a-uurikie oto, na aani hiwalaimolinge aana walana, kie ko si maa-maa'oohie mola mo ola e unue kei nii'i naka. Nga iini sa'a talei maa-maa'oohie ike mei ola e rau mango oto, ta'e kei maa'oohie mola mei ola e ka'a rau ue. Na ikie, kie ka'a leesie ue nga taa kie ko maa-maa'oohie ngeena, ta'e kie ko maa-maa'oohi susuto'o mola.

²⁵ Ta'e aena aana kie hiiwalaimoli uri kie kei haro to'o aana taane mo ola nge kie ka'a leesi'i ue, nge mone kie ko haro maa-maa'oohi susuto'o mola ue.

²⁶ Na mala a Li'oa Maa'i ko pe'ikie huni maa'oohi susuto'o urine, nge ko pe'ikie no'one aana ta'ena nga ola lo'u kie ko mamaela'a oto aani. Kie ka'a saie ike nga taa kie ke aarenga'i hunie, wa uri kie kei aarenga'i uri taa. Oto Li'oa Maa'i maraana e lae pe'i aarenga'i talaka aana mo wala hule aana ikie na kie ka'a sai'i.

²⁷ Ta'e a God e saie mola ne'isaenga ikie mo iinoni, na e saie taane lo'onga'inge Li'oa Maa'i maholo ko aarenga'i talaka mo iinoni a God, aana

Li'oa Maa'i ko aarenga'i talaka aana tohungana tala nge a God e saeto'o aana.

²⁸ Na kie saie lo'u uri a God ko esu i lalo aana ahutana walu ola ko reu-reu hunie ke ha'adiana'akie, mo iini e soikie oto i sulie oala'inge ingeie na kie ko manata diana hunie.

²⁹ Aana uure mai na'o, a God e manata'inie oto mwala ingeie, na e oala'inie hunie kire ke mani urihana a Kalena, hunie a Kalena kei ne'ie na'ohai mwane aana mo eesine oto hunge.

³⁰ Na mwala nge a God e oala'i urine hunire oto uure mai na'o, e mani soire oto lo'u mai i saana. Na e da oto hunie kire ke mani ne'i iinoni oodota'i i maana, na e niie oto manikulu'anga ingeie hunie ahutada mango.

Nga Mei Ola E Ka'a Nanama Ike Hunie Ke Oopakie Mwaanie Manata-diananga A God Hunikie

³¹ ?Oto nga taa nge kie kei unue aana mo olana? ?Mala uri a God ke ii'o pe'ikie, a tei nge kei roro'a uure honosikie?

³² A God e ka'a saenie ike nga mei ola mwaanikie, ka'u hule aana e toli'aasie a Kalena hunie ke mae huni ha'a-uurikie. Oto leune ko haata'inie uri a God kei tohungai nii mwaakule mola aana ahutana mo ola diana ingeie hunikie.

³³ ?A tei ni kei roro'a uusuikie haahie mei ooraha'aa? ?Uri a God? !Ha'ike oto oo'oo! Ikie mo iini nge a God e lio hilisikie oto, na a God maraana oto e unue uri kie oodota'i mola.

³⁴ ?Oto a tei lo'u e to'o aana nanamanga hunie ke unue uri kie takalo na kei lei mae aaka? ?Uri a Kraes? !Ha'ike lo'u! A Kraes ha'alaa e nanama urine. Ta'e a Kraes e mae ka'u honotaka, na e

he'i meuri lo'u hunikie, na ko ii'o aana ii'o-ii'oha paine i pwalo-pwalona God, na hule aana a Kraes ko ei'eitanai talaka.

³⁵ ?Na nga mei taa ni e sai oopakie mwaanie manata-diananga a Kraes? ?Uri a Kraes kei sere'inikie maholo kie ko si'oha'a, wa kie ko lae oodoie aasanga, wa aana mwala ko teunge'inikie, wa aana kie ko maesie hiolo, wa kie ka'a to'o aana ike nga mo sala, wa mwala ko horo maesikie? ?Uri walu ola urine ni kire sai oopakie mwaanie manata-diananga a Kraes? !Ha'ike oto oo'oo!

³⁶ Mwala kei waelikie taane urine, aana nga iini e ere takoie a God i laona mo Uusu-uusu Maa'i uuri, *Mwala ko sare horo'i'emi mola i suli hei dinge i tehula'amu, na kire ko lo'o-lo'onga'ini'emi mola mala mo sipu huni hunu maesi'i.* *Sam 44:22*

³⁷ Ta'e ma'alana walu ola urine ke hite-hite aaka lo'u, kie ke a'aila'asie mola ta'ingelu walu olana aena aana a Kraes e manata diana hunikie.

³⁸ Iau, nou tohungēi hiiwalaimoli aana uri nga ta'a-ta'a mei ola e sa'a oopakie ike mwaanie manata-diananga a God. Manata-diananga a God kei ii'o oto huu aaka, ma'alana uri kie ke mauri wa kie ke mae lo'u. Na ma'alana mo ensel wa mo li'oa aaela wa mo aakalo wa mo wesi wa mo hi'ona wa mo ola nanama lo'u urine, ta'e e aasa oto hunie kire ke oopakie mwaanie manata-diananga a God hunikie. Ma'alana nga mei ola ke ii'o oto molana wa ke si haro lae mai,

³⁹ na ma'alana nga nanamanga lo'u uri taa ta'au i Lengi wa lo'u mei aano, ta'e e aasa oto hunie ke oopakie mwaanie manata-diananga a God. Iau, ma'alana nga mei taa lo'u aana mo

ola a God e ha'ahola'i, na e ka'a sai oopakie oto mwaanie manata-diananga a God nge a Jisas Kraes, Aalaha ikie, e haata'inie oto hunikie.

9

A God Mola E To'o Aana Nanamanga Huni Lio Hilisie

Kira Tei Kei Ne'i Iinoni Ingeie

¹⁻³ Ta'e ngaeta mei ola ko da uri no ko tohungēi saehuu lo'u liutaa, aana mwala ineu mo Jiu kire ii'o oto loosie maenga huu. Ineu iinoni a Kraes na a Li'oa Maa'i ko ere ha'a-oaie uri manataku e taha mola. Oto no ko ere to'ohuu ni ie, na nou ka'a eero ike aana no ko unue uri salunge ineu ngeena ka'a mou-mou ike mwaanieu. Na hule aana saeku uri ha'aloileku ke lae oolisiire hunie kire ke lae mai meuri huu oolisiieu, ha'alaa ke diana. Ma'alana ne ke oopa mwaanie a Kraes oolisiire, nge e diana mola aaku aana no ko tohungēi aamasire, aana ikire oto mo tohungēi iinoni ineu, na mwala oto aana uluhe ineu.

⁴ Ikire oto mwala a God e lio hilisire ka'u, na e toolera oto mala mo kalena, na ikire no'one kire leesie oto manikuluha'ana. A God e ne'isae moute'i oto pe'ire aana mo heiholota'inge, na e niie mo Ha'atolanga a Mosis oto hunire, na e haiholota'inie mo niinge diana hunire, na e ha'a-uusulire aana tolaha ni palonga.

⁵ Mo weuwada oto i na'o mala a Ebrahim na a Aesak na a Jakob, ikire mo na'ohai mwane nge a God e lio hilisire, na a Kraes e hute oto no'one mai mala iinoni aana komu ikire ngeena. Na ingeie oto a God, na ko aalaha haahie ta'ena nga

ola, na e diana hunie kie ke paalahea taraure'i oto di. !Iau! !Ke urine oto!

⁶ ?Oto e ue? ?Uri a God e pulongosie oto mo heiholota'inge ingeie huni ha'adiana'aa mo Jiu? Ha'ike oto oo'oo, aena aana e ka'a ike ahutana mwala ni Jiu oto uri ikire mo iinoni a God.

⁷ Na e ka'a ike uri ahutana mwala nge kire hute mai aana komu a Ebrahim ni oto uri ikire mo tohungēi kalena. Aana ma'alana ngaeta mo mwela lo'u kire hute aana a Ebrahim, ta'e a God e haiholota'i hunie a Ebrahim uuri, *Tohungana komu i'oe kei uure mola mai mwaanie a Aesak. Genesis 21:12*

⁸ Oto e ka'a ike ahutana mo iini e hute aana komu e uure aana mei epu a Ebrahim ni uri ikire mo kalena God. Ta'e mo tohungēi kalena God, ikire oto mo iini kire hute aana komu aana hiiwalaimolinge a Ebrahim. Aana ikire oto kire hiiwalaimoli aana haiholota'inge a God mala a Ebrahim no'one e hiiwalaimoli aana haiholota'inge a God

⁹ maholo e unue hunie a Ebrahim uuri, *Aana halisi meine ne kei he'i ooli lo'u mei, na aana maholona a Sera e ha'ahutaa oto kele mwela mwane. Genesis 18:10*

¹⁰ Na e urine no'one aana e ro iu nge kire hute aana a Ribeka na poro ingeie a Aesak, weuwemami mo Jiu.

¹¹ Maholo na kirerue ka'a hute ue, ta'e a God e lae oto mola i sulie oala'inge ingeie, na e lio hilisie ta'a-ta'a iini aana ro mwelana. Aana maholona, na nga iini aadarue e ka'a da ue nga mei ola diana, wa ke dau hu'isie nga mei ola.

¹² Ta'e ma'alana e urine, a God e te'uri hunie

a Ribeka, *Na'ohai mwela i'oe kei esu nana ruana nga mwela i'oe. [Genesis 25:23](#)* Leune ko haata'inie uri a God e ka'a lio hilisie ike a Jekob i sulie nga mei ola diana e asuie, ta'e lio-hilisinge a God e lae mola i sulie oala'inge ingeie maraana.

¹³ Na i laona mo Uusu-uusu Maa'i, a God e ere lo'u i sulie lio-hilisinge ngeena uuri, *Nou manata diana hunie a Jekob, ta'e nou leledie a Iso. [Malakae 1:2-3](#)*

¹⁴ ?Oto nga taa nge kie kei unue? ?Uri a God e lae takalo mwaanie oodo-oodonga aana leune? ! Ha'ike oto oo'oo!

¹⁵ Aana a God e ere luhesie tolahana hunie a Mosis uuri, *Ne kei aamasie taane nga iini no ko sare aamasie, na ne kei pe'ie taane nga iini no ko sare pe'ie. [Eksodas 33:19](#)*

¹⁶ Oto maholo a God ko lio hilisie nga iini mala iinoni ingeie, nge lio-hilisinge ngeena e sa'a lae ike i sulie nga taa iinoni ngeena e saeto'o aana wa mei esunge uri taa e asuie, ta'e a God ko lae mola i sulie aamasinge ingeie maraana.

¹⁷ Na urine lo'u, mala uusulana e lae i laona mo Uusu-uusu Maa'i, a God e unue hunie inemauri wau i Ijip uuri, *Nou ha'a-uuresi'o hunie uri o ke ne'i inemauri peine, ta'e nou esuie mola urine uri hunie ne ke haata'inie nanamanga ineu maholo ne kei a'aila'asi'o. Urine nge ahutana mwala i laona walumalau kire ke si saie uri nou peine lo'u liutaa. [Eksodas 9:16](#)*

¹⁸ Oto kolu leesie uri maholo a God ko sare aamasie nga iini, e sai aamasie mola, na mala uri ko sare da saena nga iini ke hau mwaanie e rongo hunie, nge e sai esuie no'one urine.

¹⁹ Oto nou saie mola uri nga iini hikemiu kei

dolosi eeku uuri, “?Mala ko urine oto, e ue ka'u a God ko haro unu-unue mola uri kie takalo? ?A tei e sai heitelili honosie nga taa a God e saeto'o aana?”

²⁰ !Ha'ike eena mwae! ?Uri o lo'onga'inie uri i'oe, o sai ere oolisia a God? !E aasa oto oo'oo! Mei ola kire aadumie mola e sa'a unue ike hunie iinoni nge e aadumie uuri, “?E ue o eedu uurini eeku?”

²¹ Iinoni nge ko eedu-eedu e sai esuie mola ta'ena nga mei ola i sulie saena, hule aana e sai eedumie mola e ro nime hai aaopa'i aana ta'a-ta'a rotoi ei. E sai esuie mola ngaeta nime hunie ke lio kohi malisine mo ngeuhe paine, na ngaeta iini lo'u hunie ngaunge mola i suli dinge.

²² Oto e sada no'one mola mala nga taa a God e asuie, aana ikie mo iinoni kie urihana mola mo nime a God e aadumi'i. Mala uri a God ko sare haata'inie saewasunge ingeie na uri hunie mwala ke leesie sakanga aana ha'aloinge e asuie, nge leu i sapena a God ni ngeena. Ta'e mala uri a God ko haro lae rako mola pe'ie saewasunge ingeie, ma'alana uri e malisine oto ke saewasulie mwala ngeena na ke horo suuhe'inire, nge leu i sapena lo'u ni ngeena.

²³ Na leu i sapena lo'u, mala uri ko sare haata'inie oto manikuluha'ana aana mwala nge e aamasire. Mwala nge e aamasire ngeena, ikire oto e lio hilisire hunie kire ke ii'o pe'ie aana leu e manikulu'e ta'au i Lengi.

²⁴ !Na ikie oto mwalana! A God e soikie mai i saana uure mwaanie ta'ena nga komu ni welumalau, na e ka'a ike mola mwaanie mo Jiu, ta'e mwaanie no'one mwala nge ikire nga mo Jiu

ha'ike.

²⁵ Aana a God e ere i sulie mo Aapoloa Aaopa i laona Uusu-uusu Maa'i a Propet Hosea aana e te'uri, *Mwala nge ikire nga mwala ineu ha'ike i na'o, nge ne kei haara'inire uuri, "Mwala ineu!" Na mwala nge nou ka'a manata diana ike hunire i na'o, nge ne kei haara'inire aana, "Mwala nou tohungēi manata diana hunire!"* *Hosea 2:1,23*

²⁶ Na e unue lo'u uuri, Aana leu nge nou ere ka'u hunire uuri, *"Tomu ngeena nga mwala ineu ha'ike," ta'e aana leune no'one mwala kei he'i haara'inire lo'u uri ikire mo kalena God nge e ii'o huu.* *Hosea 1:10*

²⁷ Na a Propet Aesaea e ere i sulie mwala ni Israel aana e tola tahanga'inie mei wala uuri, *Ma'alana mwala ni Israel kire ke hunge lo'u mala u'uune oone wai sulie oone, ta'e ha'a-uurilana toota'i iini aada mola kei lae.*

²⁸ Aana e sa'a tewa ike lo'u na a God kei ha'aloie oto ahutana walumalau ienini. *Aesaea 10:22-23*

²⁹ Oto mala a Propet Aesaea e unue ka'u lo'u i sulie mo Jiu uuri, *Mala uri a God Hahu'ana Nanama, e ka'a toli'aasie toota'i iini aana mo mwela ikie ke oore mwaanie ha'aloinge ingeie, na kie suu mango oto mala e ro hanue aaela i Sodom na i Komora eena.* *Aesaea 1:9*

Ikie No'one Kie Ke Lio Hilisie A God

³⁰ Oto nga taa nge melu ko unu-unue e uuri mola. Mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike na kire ka'a ari'apasie ike uri kire ke oodota'i i maana God, kire ne'i iinoni oodota'i oto i maana God mola aana kire hiiwalaimoli aana Kraes.

³¹ Ta'e mwala ni Israel nge kire ari'apasie uri kire ke lulu i sulie mo Ha'atolanga uri hunie kire ke oodota'i i maana God, kire ka'a dau oodoie ike.

³² ?Aana e ue nge kire ka'a dau oodoie? Kire ka'a dau oodoie ike aena aana kire ko eri'apasie mola uri kire ke asuie mo esunge oodo na kire ka'a lulu i sulie ike tala ni hiiwalaimolinge aana God. Oto aana kire ka'a lo'onga'inie uri oodo-oodonga e ne'ie mola mei ola aana hiiwalaimolinge, nge kire domu mala iinoni e tataro aana hau.

³³ A God e ere i sulie maenga a Kraes i laona mo Uusu-uusu Maa'i uuri, *!Omu ke rongo ka'u! No ko ha'a-uuresie nga iini i Jerusalem nge e urihana hau ni ha'atataro, na kei da mwala kei dou-domu. Ta'e nga iini nge ko hiiwalaimoli aana, e sa'a roro'a norudile ike.* *Aesaea 8:14, 28:16*

10

¹ Maeni eesiku maa'i, mei ne'isaenga e paine i laona manataku na mei ola no ko aarea a God hunie oto tarau, nge hunie a God ke ha'a-uurie ahutana mo Jiu.

² Nou saie uri ikire mo Jiu ko eri'apasie to'ohuu huni lulu i sulie a God, ta'e kire ka'a hahu'ei saie ike tohungai tala.

³ Kire ka'a saie ike tala a God e oala'inie hunie mwala ke ne'i iinoni oodota'i i maana, oto kire ko eri'apasie mola hunie kire ke ne'i iinoni oodota'i aana lulu i sulilana mo Ha'atolanga. Ta'e aana kire ko noruto'o mola aana Ha'atolanga urine, nge kire ka'a tola i sulie ike ne'isaenga a God wa kire ke lae i sulie tala e oala'inie hunie mwala ke ne'i iinoni oodota'i i maana.

⁴ Ta'e a Kraes e ha'a-oaie oto mo Ha'atolanga ta'ingelu, na aena aana e ha'amangoa oto tala takoie oodota'inge aana mo Ha'atolanga urine, nge ahutana mo iini kire noruto'o aana a Kraes, kire ko ne'i iinoni oodota'i oto i maana a God.

⁵ E to'ohuu oto, aana a Mosis maraana e ere no'one i sulie aasanga aana tala takoie oodota'inge aani lulu i sulilana mo Ha'atolanga uuri, *Iinoni nge ko sare to'o aana maurihe haahie tola i sulilana mo Ha'atolanga ienini nge ke dau oto i sulie ahuteni ha'alaa.* *Levitikas 18:5*

⁶⁻⁷ Ta'e oodota'inge nge ko uure mai aana hiiwalaimolinge, e aaopa. Mo Uusu-uusu Maa'i a Mosis ko ere i sulie oodota'inge ngeena uri mei ola e mwada'u hunie mwala ke to'o aana. E unue uri e ka'a ne'ie ike mei ola e tohungai aasa hunie iinoni ke asuie, mei ola e aasa mala hanetaanga ta'au i Lengi huni toolea a Kraes mai aano, wa sihotolinge hao i laona kalinge kokoro mo iini e mae oto huni ta'ela'inie poi a Kraes mwaanie maenga. !Ha'ike!

⁸ Ta'e oodota'inge nge ko uure mai aana hiwalaimolinge aana a Kraes, e mwada'u mola huni oodoie, aena aana mo Uusu-uusu Maa'i ko unue uuri, *Mei wala a God e ii'o mola kara'ini'omu. Ingeie oto aana ngidumiu, na i laona manatamiu.* *Diutronomi 30:14* Ingeie oto Tataroha Diana melu ko taroha'inie,

⁹ aana ha'a-uurilemu ke lae mala uri o ko hiiwalaimoli to'ohuu i laona manatamu uri a God e ta'ela'inie a Jisas mwaanie maenga, na o ko houle'inie aana ngidumu uri a Jisas ingeie oto Aalaha i'oe.

¹⁰ A God kei unue uri i'oe iinoni oodota'i i

maana na kei ha'a-uuri'o mwaanie maenga huu, mala uri o ko hiiwalaimoli urine to'ohuu na o ko houle'inie hunie mwala.

¹¹ E to'ohuu oto, aana mo Uusu-uusu Maa'i ko ere lo'u i sulie a Kraes uuri, *Ta'ena nga iini ko noruto'o aana e sa'a roro'a norudile ike. Joel 2:32*

¹² Leune e to'ohuu hunie ta'ena nga iinoni, ma'alana ikire mo Jiu wa ikire nga mo Jiu ha'ike. A Kraes ingeie oto ta'a-ta'a Aalaha haahie ahutana mo iinoni, na ko niie mo ha'adiana'anga hunge hunie ahutana mo iini kire noruto'o aana.

¹³ Na mo Uusu-uusu Maa'i ko unue lo'u uuri, *Ta'ena nga iini ko sukaa pe'inge mwaanie a Aalaha, nge ha'a-uurilana kei lae hunie. Aesaea 52:7*

¹⁴ ?Ta'e mwala kei sukaa pe'inge mwaanie a God uri taa, na kire ka'a manata'inie wa kire ke hiiwalaimoli aana? ?Na kire kei hiiwalaimoli aana lo'u uri taa, na kire ka'a rongoa nga mei ola aana? ?Na kire kei rongoa uri taa, na taroha'inilana mei wala ngeena e ka'a lae ike hunire?

¹⁵ ?Na taroha'inilana mei wala ngeena kei lae hunire uri taa, na nga iini huni lae i saada ha'ike, wa nga iini uusunge'inilana ha'ike? Ta'e a God e uusunge'inie ngaeta mo iini taane, na mo Uusu-uusu Maa'i ko ere i sulire maholo ko unue uuri, *Hulanga mo iini ko taroha'inie mai tataroha diana, mei ola ni ilenimwa'enga oto paine ni ngeena. Aesaea 52:7*

¹⁶ Ta'e ma'alana e urine, toota'i iini mola ko saeto'o aana Tataroha Diana, na e urihana mola nga taa a Propet Aesaea e unue aana e te'uri, *Aalaha, e lio mala nga iini e ka'a hiiwalaimoli ike*

aana nga taa melu ko unu-unue oodoire. Aesaea 53:1

¹⁷ Oto nga taa no ko unue e uuri. Hii-walaimolinge e uure oto mai mwaanie rongolana mei wala aana tataroha diana, na Tataroha Diana i sulie a Kraes ni otona.

¹⁸ ?Oto e ue aana mo Jiu kire ka'a lulu i sulie? ?Uri kire rongoa taane tataroha ngeena? !Iau! Kire rongoa taane, aana tataroha ngeena e loho hailiu urihana nga taa mo Uusu-uusu Maa'i e unue i sulie ha'aholanga uuri, *Mei tataroha ngeena e lae kalie walumalau, na mo wala ngeena kire hule oto aana ahutana mo henue i laona walumalau.* *Sam 19:4*

¹⁹ ?Oto e ue kire ka'a lulu i sulie ike? ?Uri kire ka'a rongo saie ike? !Ha'ike! Kire rongo saie taane, aena aana mo Aapoloa Aaopa nge kire ka'a saenanau ike, ta'e kire rongo saie mola. A God e hola'i ere i sulie leune aana pongine a Mosis aana e te'uri, *Mo Aapoloa Aaopa, ikire mwala mwaakule mola, ta'e maholo ne kei ha'a-uurire, nge i'omu mo Jiu, omu kei heota'inire mola. Na omu kei saewasu mola aana omu kei leesie ne kei pe'ie mwala nge hule aana kire ka'a saenanau ike mala i'omu.* *Diutronomi 32:21*

²⁰ Na a Propet Aesaea no'one e ka'a ma'u ike huni unue walana a God uuri, *Mwala nge hule aana kire ka'a sai heitaleau ike, kire lio oodoieu ka'u mola. Na mwala nge kire ka'a sai dolosi hunieu ike, ta'e nou haata'i maraaku mola hunire.* *Aesaea 65:1*

²¹ Ta'e a God ko ere i sulie mo Jiu uuri, *Nou ha'aweoau e tewa oto aana soi-soinge suli dinge huni pe'ie mwala nge kire ka'a sare aali'u takoieu*

*aana ikire mwala hai-heitohe na saeda e hau oto.
Aesaea 65:2*

11

A God E Ka'a Aato Puri Ike Aana Mwala Ni Jiu

¹ Oto no ko he'i dolosi lo'u. ?Uri a God e sere'inie oto mwala ingeie mo Jiu? !Ha'ike oto oo'oo! Ineu maraaku oto mwane ni Jiu aana nou hute mai aana komu a Ebrahim uure aana po'o ni iinoni a Benjamin.

² A God e sa'a tohungēi sere'inie ike mwala ingeie nge e lio hilisire oto uure wau i na'o. Omu saie ka'u oto laladonga i sulie a Elaeja i laona mo Uusu-uusu Maa'i, aana maholo e aarea God na e tohungēi ere aelasie mwala ni Israel uuri,

³ *Aalaha, kire horo mangoa oto mo propet i'oe na kire ohoie oto mo ora ni uunu-uunu i'oe. Ta'e ineu oto mola nou oore, na kire ko sare horo'ieu oto no'one.* *1 King 19:10,14*

⁴ ?Oto a God e aalamie a Elaeja uri taa? A God e aalamie mola uuri, *Nou to'o aana ue e hiiu sinolai mwane nge kire ka'a palo-palao ike a Bal, god eero-eero.* *1 King 19:18*

⁵ E urine no'one mola si'irini. Aena aana aamasinge ingeie mone, a God e lio hilisie toota'i iini aana mo Jiu hunie kire ke hiiwalaimoli aana a Kraes.

⁶ E ka'a lio hilisire ike aena aana mo esunge diana kire asui'i, ta'e i sulie niinge ni aamasinge ingeie mola maraana hali'ite. Aana mala uri ke lio hilisire i sulie asunge ikire e diana, ha'alaa aamasinge a God e ne'ie oto waaitana asunge na e ka'a ne'i niinge lo'u.

⁷ ?Oto e ue eena? E lio mala uri mwala ni Jiu ka'a lio oodoie ike mei oodota'inge i maana God nge kire hai-heitalea aana lulu i sulilana mo Ha'atolanga. Toota'i iini mola kire lio oodoie, aana a God e lio hilisire. Ta'e mo iini e ka'a lio hilisire kire hei-heitale lae-lae na saeda e hau oto.

⁸ Oto kire ii'o oto mola mala mo iini mo Uusu-uusu Maa'i e ere i sulire uuri, *A God e toli'aasire mola hunie kire ke ii'o aana pu'onga ikire maraada. Lae mai hule si'iri, kire ka'a sai lio oto aana maada, na kire ka'a sai rongo oto aana aalingada.*

⁹ Na kire urihana no'one mo maelonga a Deved Inemauro nge e ere i sulire uuri, *God o ke da kire ke pola mola pe'ie pwanu, na o ke da kire ke lo'onga'inie uri walu ola e diana mola hunire, aana kire ko ngeu-ngeu pote mola tarau. O ke te'urine aada, mwaanie kire lio saie uri o kei su'ue aaelanga ikire hunire.*

¹⁰ *O ke ha'a-ulue maada mwaanie kire lio-lio, na o ke da sapeda ke maelaa'a oto mola tarau aana asunge e aasa.* *Sam 69:22-23*

¹¹ Oto ne ke dolosi lo'u uuri. ?Uri maholo mo Jiu kire teke i aano urine, lo'onga'inge aana uri kire aela tara'asi oto ni ngeena? !Ha'ike taane! Ta'e i sulie mo Jiu kire dau aela, oto a God ko lae pe'i ha'a-urie mola mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike hunie mo Jiu ke saehanalie nga taa a God e asuie aada.

¹² A God e niie oto dianaha'ana mo ola nana mo Aapoloa Aapoa maholo mo Jiu kire dau tekela'inie oala'inge a God aana kire sere'inie Tataroha Diana a Kraes. ?Ta'e nga taa kei reu maholo mo Jiu kire kei hiiwalaimoli aana, na

kire kei ha'a-oaie ne'isaenga a God? !Nou saie a God kei tohungēi ha'adiana'aa ahutana mwala aana walumalau lo'u liutaa!

¹³ Ie no ko ere namiu mwala nge i'omu nga mo Jiu ha'ike. Ineu oto Hurula'aa a Kraes huni'omu mo Aapoloa Aaopa nge i'omu nga mo Jiu ha'ike. No ko ere hiito'o huni'omu i sulie mei esunge ineu ngeena,

¹⁴ aena aana no ko sare asuie mola mwala ineu mo Jiu ke saehanalie ha'a-uuringe omu to'o aana, hunie uri nga mo iini aada ke aali'u mei takoie a God hunie ha'a-uurilada ke lae no'one.

¹⁵ Oto aana mo Jiu kire ii'o po'oi sinaha mala ie, nge e niie maholo oto hunie ahutana mwala lo'u aana walumalau hunie kire ke uure ruru pe'ie a God. ?Ha'alaa nga taa nge kei reu mala uri mo Jiu kire kei lae lo'u mei i saana a God? !Ngeena kei urihana uri kire mauri eeliho'i lo'u mwaanie maenga!

¹⁶ Lo'onga'i ke'u i sulie maholo kie ko niie nga kele makaka'ai ngeulaa mala nga uuraa'inge hunie a God. Aena leune, nge ahutana oto ho ngeulaa ngeena ha'amaa'ilana e lae oto no'one. Na mala uri imi-imine nga ai e maa'i, nge ahutana mo sasarana na kire mani maa'i oto no'one. Oto mo Jiu kire urine no'one, aana a God e lio hilisie mo weuwada oto i na'o huni ne'ie mo iinoni ingeie, na nou saie lio-hilisinge ngeena e aaluhie oto komu nge e aehota aada.

¹⁷ Kira Ebrahim kire urihana mo imi-imine nga tohungēi ei hungu-hungu nge a God e saeto'o aana oto liutaa. Ta'e ma'alana mo Jiu kire ne'ie ai diana a God urine, a God e hali aasie oto mo sasarai ola hunge mwaanie ai ngeena, aena

aana e leledie oto mo Jiu nge kire sere'inie a Kraes. Na i'omu, ma'alana uri omu urihana mola mo sasara'i ola aana ai ni me'esu, ta'e a God e ne'i'omu aana leu oolisie mo sasara'i ola e ta'aasi'i oto, na e lado'omu oto aana ai diana ngeena. Oto aana maholo ienini, i'omu no'one omu sai helesie ta'ena nga ola diana ko lae-lae mai uure mwaanie mo Jiu.

¹⁸ Aana urine, mwaanie omu mwa-mwaka aana mo sasara'i ola a God e ta'aasi'i ngeena. Mwaanie omu ere tooha'ini'omu, aena aana i'omu, omu sa'a roro'a niie ike mauringe hunie imi-imine ai diana ngeena, ta'e imi-imi ola ngeena nge e sai niie mauringe namiu.

¹⁹ Na mwaanie omu ere tooha'ini'omu uuri, "A God e hali aasie mo sasara'i ola aana tohungei ei diana ngeena hunie uri ke lado'emi weu oolisie mo sasara'i ola e hali aasi'i ngeena."

²⁰ Leune e to'ohuu taane, ta'e a God e hali aasi'i aena aana kire ka'a hiiwalaimoli ike. Na i'omu oto, omu ii'o aana ai diana ngeena mola i sulie omu hiiwalaimoli. Oto mwaanie omu too-too'ha'ini'omu haahie leune, ta'e omu ke lio talamiu mola.

²¹ Lo'onga'i ke'u i sulie mo tohungei sasara'i ola aana ai diana ngeena. Maholo kire dau hu'isie oala'inge a God, nge a God e ka'a toli'aasie ike uri kire ke ii'o mola aana ai diana ngeena, ta'e e hali aasi'i mola. ?Oto mala uri omu ka'a lulu i sulie oto a Kraes, uri omu ko lo'o-lo'onga'i a God kei toli'aasie mola omu ke ii'o aana ai diana ngeena? !Ha'ike oto oo'oo!

²² Omu ke sai diana aana uri a God e tohungei diana oto liutaa hunikie, ta'e e sai leikie no'one.

Ko leie mwala nge kire toli'aasie tolahana, ta'e e diana huni'omu. Na kei diana tara'asi huni'omu mala uri omu kei nou-noruto'o aana aamasinge ingeie. Ta'e mala uri omu ka'a dau urine, nge kei heli aasi'omu no'one.

²³ Na mala uri mo Jiu kire ko aehota hii-walaimoli lo'u, a God kei lado aaliho'i lo'u aada aana leu nge kire o'o'o ka'u aana hola'ina'o aana ai diana ngeena. Aena aana a God e to'o aana mola nanamanga huni lado aaliho'i aada.

²⁴ A God e lae pe'i lado'omu mola pe'ie tohungēi ei diana ngeena, ma'alana uri e aasa aana omu uure mola mwaanie ai ni me'esu. Aena urinena, kei mwada'u mola hunie a God kei lado aaliho'i aana mo Jiu, nge kire urihana mo sasarai ola to'ohuu aana tohungēi ei diana ngeena.

²⁵ Maeni eesiku maa'i, saeku uri omu ke sai diana aana oala'inge a God nge mwala kire ka'a saie ike oto i na'o. No ko ladoa namiu oto ienini mwaanie omu tooha'ini'omu maraamiu na omu lo'o-lo'onga'inie uri omu diana lo'u liutaa aana mo Jiu. Tolahai ola nge e da saena mo Jiu e hau ngeena e ka'a ma'uta'a ike, ta'e kei ii'o ha'awali mola. A God ko maa'oohie mola iidu-iidunge ke ahu aana mo iinoni e lio hilisire mwaanie mo Aapoloa Aaopa,

²⁶ nge aana maholona a God ke si ha'a-uurie ahutada mo Jiu, oto mala e unue i laona mo Uusu-uusu Maa'i uuri, *A Ha'a-uuri kei uure mai mwaanie i Jerusalem, na kei ta'aasie mo tolahai ola aeela mwaanie mo Jiu.*

²⁷ *Na ne kei ha'a-oaie haiholota'inge ineu hunire, aana ne kei ta'aasie mo ooraha'aanga ikire. Aesaea 59:20-21, 27:9*

²⁸ Mo Jiu, kire sere'inie Tataroha Diana, na aena urinena a God ko tohungēi saewasulire oto. Ta'e nga taa kire asuie ngeena ko pe'i'omu, mwala nge i'omu nga mo Jiu ha'ike, aena aana maholo kire ka'a hiiwalaimoli, nge melu lae mai taroha'inie a Kraes huni'omu. Ta'e i sulie a God e lio hilisire mone oto, a God ko tohungēi manata diana hunire ue, i sulie haiholota'inge ingeie hunie mo weuwada.

²⁹ Aana maholo a God ko lio hilisie oto nga iini na ko niie ha'adiana'anga oto hunie, e sa'a he'i oolisie ike lo'u saena.

³⁰ Oto wau i na'o, i'omu mwala nge nga mo Jiu ha'ike, omu ka'a sare lulu i sulie ike a God, ta'e maholo ienini omu helesie oto aamasinge ingeie aena aana omu hiiwalaimoli aana Tataroha Diana. Na taroha'inilana a Kraes e lae mola huni'omu aena aana mo Jiu kire sere'i rongoa oto.

³¹ Oto kei urine no'one hunire mo Jiu nge kire ka'a sare lulu i sulie a God aana maholo ienini. A God e sai aamasire no'one mala ka'u e aamasi'omu.

³² A God e haata'inie oto uri ahutana mo iinoni, ma'alana ikire mo Jiu wa ha'ike, ta'e kire mani hai-heitohēa mola na e malisine ke ha'aletehie ahutada. A God e haata'inie leune hunikie, hunie kie ke lio saie uri e oodo taane mola hunie a God ke ha'a-uurie ta'ena nga iinoni aena aana aamasinge ingeie oto mola hahaiteli.

³³ No ko tohungēi pangata'inie aamasinge a God. A God e tohungēi diana hunie ahutana iinoni, na saenanaunge ingeie e tohungēi peine liutaa,

na sai-olanga ingeie e tohungēi kokoro oto hito'o.

Kie sa'a roro'a ni lio saie ike ahutana mo lo'onga'inge ingeie maholo ko lei-lei,

na kie sa'a lo'onga'i susulie ike tolahana.

³⁴ Oto mala mo Uusu-uusu Maa'i e unue uuri,

?A tei ke'u e saie mo lo'onga'inge a Aalaha?

?A tei ke'u e sai ha'ananaue aana nga mei ola?

Aesaea 40:13

³⁵ *?A tei e niie ka'u nga mei ola hunie a God,*

hunie ke roro'aie a God mala uri e ka'a su'u eeliho'i aana hunie?

Job 41:11

³⁶ A God oto e ha'aholaa ahutana walu ola,

na ahutana walu ola ngeena e uure mola aana nanamanga ingeie,

na walu ola ngeena walu ola ingeie hali'ite.

!Oto kie ke ha'amanikulu'aa God taraure'i! Ke urine oto.

12

Kie Ke Niie Sapeka Mala Uunu-olanga Mauri Hunie A God Aani Esunge Nana Suli Dinge

¹ Oto aena urinena, maeni eesiku maa'i, aena aana mei sae ni aamasinge a God hunikie, no ko eitanai'omu hunie omu ke nii'omu maraamiu mala nga uunu-olanga e mauri hunie a God aani niilana sapemiu suli dinge huni esuie mo esunge e oodo i maana God. Mala mauriha'amiu ke urine, nge omu kei urihana nga uunu-olanga e maa'i na a God e sai ilenimwa'e haahie. Ta'a-ta'a tohungēi tala hunikie mo iinoni kie ke palo-paloo God aana ni otona.

² Na mwaanie omu toli'aasi'omu maraamiu mola huni lae i sulie tolahana walumalau ie, ta'e omu ke toli'aasie a God ke oolisie saemiu, na

ke niie nga mo ne'isaenga haalu nemiu. Aana tolahai ola urine ha'alaa omu ko lio saie nga taa a God e saeto'o aana. Oto omu kei saie nga moi taa kire diana na kire oodota'i nge a God ko ilenimwa'e haahi'i.

³ Aana a God e manata diana mone hunieu, nge e lio hilisieu mala Hurula'aa ingeie huni'omu mo Aapoloa Aaopa, na e niie no'one mei wala ienini hunie ne ke unue huni'omu uri nga iini eemiu ke su'uri ne'i-ne'isae tooha'inie maraana, ta'e omu ke ne'i-ne'isae to'ohuu mola, na omu ke to-toho'omu maraamiu mola aana hiiwalaimolinge nge a God e niie huni'omu e paine uri taa.

⁴ Ahutaka, kie mani to'o aana mola e ta'a-ta'a mei sape nge mo sasarai ola hai aaopa'i kire ii'o aana. Na mo sasarai ola ngeena kire mani to'o aana mo taungei esunge hai aaopa'i no'one.

⁵ Oto e urine no'one aana soihaada'inge, aana ma'alana uri ikie mwala hunge, ta'e kie ne'ie ta'a-ta'a mei sape mola aana a Kraes ni ngeena, na ahutaka kie mani lado mola pe'ie ngaeta mwala aana ta'a-ta'a mei sape ngeena.

⁶ Ahutaka, kie mani to'o aana mo taungei niinge hai aaopa'i nge a God e nii'i hunikie i tehula'ana hahu'ana manata-diananga ingeie hunikie. Oto kie ke mani esu aana mo niinge ngeena huni pe'ikie hailiu. Mala uri niinge a God ko lae oto huni'o hunie o ke taroha'inie walana mala mo propet, nge o ke taroha'inie oto ahutana mo wala nge o hiiwalaimoli uri a God e nii'i huni'o to'ohuu.

⁷ Na mala uri niinge a God ko lae oto huni'o hunie o ke sasare pe'ie mwala, nge o ke asu diana

oto urine. Na mala uri niinge a God ko lae oto huni'o huni ha'a-uusuli diana aana mwala, nge o ke ha'a-uusuli diana oto.

⁸ Mala uri niinge a God ko lae oto huni'o huni ere ha'asusue saena mwala, nge o ke asu diana oto urine. Na mala uri niinge a God ko lae oto huni'o huni pe'ie mwala aani niilana mo ola hunire, nge o ke nii mwaakule oto hiito'o hunire. Na mala uri niinge a God ko lae oto huni'o huni na'ona mwala, nge o ke asu pe'i lio i sulinge waa'ini'ini oto to'ohuu. Na mala uri niinge a God ko lae oto huni'o huni hei-hei-aamasi, nge o ke aama-aamasie mwala oto pe'ie ilenimwa'enga.

⁹ Mwaanie omu lupwe'i deu-deu aani manata-diananga, ta'e omu ke manata diana to'ohuu. Omu ke leledie aaelanga, na omu ke hele ma'uta'a aana nga taa e diana.

¹⁰ Omu ke manata diana huni'omu heiliu oto mala mo mwaasine, na omu ke ha'ama'u eemiu heiliu liutaa aana o ha'ama'u eemu maraamu.

¹¹ Omu ke su'uri lalawa, ta'e omu ke asu a'aila'a mola i suli maholo, na omu ke toli'aasie ahutana mauriha'amiu ke a'aila'a aani esunge nana Aalaha.

¹² Omu ke ile-ilenimwa'e tarau haahie mo hei-holota'inge a God huni'omu. Maholo si'oha'anga ko hite aamiu, omu ke hele ma'uta'a mola aana hiiwalaimolinge, na omu ke ii'o pe'i aarenga'inge mola tarau.

¹³ Omu ke pe'ie mo iinoni a God aana maholo kire ko lae oodoie aasanga, na omu ke tola konie mo awataa i laona mo nume i'omu.

¹⁴ Omu ke aitanaie mola a God hunie ke ha'adiana'aa mwala ko teunge'ini'omu. Iau, omu

ke ha'adiana'ara mola na mwaanie omu ere aaelasire.

¹⁵ Omu ke ilenimwa'e pe'ie mo iini ko ilenimwa'e, na omu ke saehuu pe'ie mo iini ko saehuu.

¹⁶ Omu ke ii'o diana mola pe'ie ahutana mwala. Mwaanie omu too-tooha'ini'omu, ta'e omu ke mwa'e-mwa'e mola ni deu i sulie ta'ena nga mei esunge wa huni he'imalahune pe'ie ta'ena nga iini. Na mwaanie omu lo'o-lo'onga'inie uri i'omu oto omu saenanau.

¹⁷ Mala uri nga iini ko deu aelasie nga mei ola takoi'omu, omu ke su'uri oolisie lo'u eeliho'i hunie. Suli maholo omu ke asuie mola nga taa e oodo na e lio diana i maana ahutana mwala.

¹⁸ Mala uri leu i sapemiu hunie omu ke ii'o ni henuelama pe'ie ahutana mwala, nge omu ke asuie oto.

¹⁹ Maeni eesiku, maholo nga mwala ko deu hu'isi'omu, mwaanie omu su'u eeliho'i aana lo'u hunire, ta'e toli'aasie mola a God ke si ha'aloire. Aana a Aalaha e unue i laona mo Uusu-uusu Maa'i uuri, *Leu oto i sapeku hunie su'u-olanga. Ineu ni ne ke si oolisie mo aelanga mwala ko deu hu'isi'omu eeni.* *Diutronomi 32:35*

²⁰ Oto mwaanie omu su'u-su'ue aelanga, ta'e omu ke ha'adiana'aa mola mo maelonga i'omu, aana mo Uusu-uusu Maa'i e unue no'one uuri, *Mala uri maelonga i'oe ko hiolo, o ke nii ngeulaa ana. Na mala uri ko maarou, o ke nii wei ana. Mala uri o kei deu urine hunie, nge o kei kumwaa saewasunge ingeie.* *Proverbs 25:21*

²¹ Mwaanie omu toitoliaasie aelanga ke a'aila'asi'omu, ta'e i'omu ni omu ke a'aila'a tara'asi aani esuilana mo tolahai ola diana hunie

omu ke a'aila'asie aaelanga.

13

Kie Ke Mani Tola I Sulie Mo Na'ohai Mwane Aana Kahamani

¹ Ahutana mwala ke mani totola i sulie oto mo na'ohai mwane aana kahamani, aena aana nga ta'a-ta'a iini e sa'a to'o aana ike nanamanga huni lio i sulie mwala, na a God e ka'a toli'aasie hunie. Oto mo na'ohai mwane ngeena, mwala a God e ne'ire oto huni lio i sulie mwala ni ngeena.

² Aena urinena, nga iini ko heitohea mo na'ohai mwane aana kahamani, ko heitohea oto nga taa a God e ne'ie eena. Na ko deu urine, ha'aloilana kei lae oto.

³ Mwala nge helelada e diana, kire sa'a ma'ute'inie ike mo ramo aana kahamani. Ta'e mwala nge helelada e ka'a diana, nge kire ko me'ute'inire. Oto mala uri omu ka'a sare ma'ute'inie mo na'ohai mwane aana kahamani, nge omu ke asuie mola walu ola e diana, hunie kire ke lae-lahe'omu haahi'i.

⁴ Aena aana na'ohai mwane ngeena, ingeie iinoni eu'esu a God huni esuie walu ola diana namiu. Ta'e mala uri omu ko esuie mola walu ola aaela, nge omu kei me'ute'inire oto. !Mo ramo aana kahamani kire ka'a helesie ike mola mo reisinge hunie kire ke lio diana! !Ha'ike! Ta'e ikire mo iinoni eu'esu a God ni ngeena, na kire sai ha'aloie mwala nge helelada e aaela.

⁵ Aena urinena, e diana huni tola i sulie mo na'ohai iinoni aana kahamani, ka'a ike mola aena aana omu ko me'ute'inie ha'aloilemiu, ta'e omu ke tola i sulire aena aana omu saie no'one uri leune ni e diana na e oodo.

⁶ Aena leune no'one ka'u omu ke wili to'oha oto hunie kahamani. Na omu ke niie hunire mala nga taa mo ha'atolanga aana hanuena e unue. Aana mo na'ohai mwane ngeena, ikire mwala au'esu a God ni ngeena, na kire ko esu susule'i huni lio i sulie mwala.

⁷ Oto omu ke niie walu ola mo ha'atolanga e unue mwala ke nii'i hunie kahamani. Omu ke wili oto hunire aani niilana mo maai to'oha hai aaopa'i, na omu ke ha'apaina'aa mo na'ohai mwane ngeena pe'ie ha'ama'unge aada.

Manata-diananga Hunikie Hailiu Ko Ha'a-oaie Mo Ha'atolanga

⁸ Omu ke su'u mangoa ahutana mo kaoni nge mwala kire toli'aasi'i huni'omu. Ta'e ta'a-ta'a mei ola mola ke ii'o tarau hunie omu ke su'ue hunie ta'ena nga iini, nge manata-diananga ni otona. Aena aana ta'ena nga iini ko manata diana hunie mwala, ingeie ko ha'a-oaie oto ahutana mo Ha'atolanga a God.

⁹ Aana mo Ha'atolanga e unue uuri, *Mwaanie o ae'aeni ola. Mwaanie o talei horo-horo maesie nga iini. Mwaanie o peli-pele. Mwaanie o sae-saehanalie to'o-to'olana ngaeta iinoni. Eksodas 20:13-17* Oto mo ha'atolanga ienini na ahutana mo ha'atolanga lo'u kire mani ii'o mola i hahana ta'a-ta'a ha'atolanga nge e unue uuri, *O ke manamanata diana hunie mo euhenu e i'oe oto mala huni'o maraamu. Levitikas 19:18*

¹⁰ Iinoni e manata diana hunie mwala, e ka'a sai da ike nga mei ola huni waelire. Aena urine, nge manata-diananga oto tala huni ha'a-oaie mo Ha'atolanga a God.

¹¹ Oto no ko unue huni'omu uri omu ke asuie walu ola ienini, aana omu saie oto mo maholo uri taa ni ie. Kie hiiwalaimoli aana a Jisas e tewa oto, na e kara'inie oto maholo nge a God kei lae mai huni ha'a-uurikie. Oto omu ke dau aakau hunie laenga mai a Kraes, na mwaanie omu ii'o mola mala mo iini kire ko ma'a-ma'ahu ue.

¹² !Ko dengi oto! Oto kie ke toli'aasie oto mo tolahai ola aeela aana rodohono, na aana ikie oto mo iinoni aana matapwanga, nge kie ke hele aana lo'u mo tolahai ola diana mala ikire oto mo reisinge ikie honosie rodohono.

¹³ Iau, kie ke ii'o oodota'i oto mola tarau, mala mwala ko esuie mola mo ola haada'i i laona matapwanga aana aatowaa. Kie ke su'uri esuie mo ngeunge aeela na mahiringe aana inuhilana mo wei ni pweunge. Masinge na ke su'uri lo'u, na kie ke su'uri tara lo'u i sulie mo tolahai ola aeela urine. Kie ke su'uri toolea lo'u ha'a-erenga na heota'inge.

¹⁴ Ta'e omu ke toli'aasie Aalaha ikie a Jisas Kraes ke na'omiu, na omu ke tola i sulie aana ta'ena nga ola omu ko eu'esuie. Na omu ke su'uri ne'i-ne'isae aakau hunie omu ke ha'a-oaie nga mei heri-huninge aeela aana sape.

14

Su'uri Ere Aelasie Mo Iini

Nge Hiiwalaimolinge Ikire

E Ka'a Susu Ue Aana A Jisas

¹ Omu ke takuhie ta'ena nga iinoni ko hiiwalaimoli aana Jisas, ma'alana hiiwalaimolinge ingeie e ka'a susu ue. Na omu ke su'uri ere

haitelili lo'u pe'ie haahie mo ola ko ne'isae rue-rua'a aani uri kire aapu wa kire kohi taane mola.

² Ne ke ha'amalaa aana mo iini nge hii-walaimolinge ikire e ka'a susu ue, nge kire ka'a sai ngaa ike hasi'ona ta'ena nga ola mauri aana kire lo'onga'inie uri e aapu. Ta'e mo iini nge hiiwalaimolinge ikire e susu kire saie taane uri e diana mola huni ngeue ta'e-ta'ena nga mei ngeulaa.

³ Oto iinoni nge e sai ngaa mola ta'ena nga mei ola, ke su'uri leledie iini nge e ka'a sai ngeu urine. Na iini nge e ka'a sai ngaa ike hasi'ona ta'ena nga ola mauri, ke su'uri leledie iini nge e sai ngaa mola ta'ena nga mei ola. Ha'a-erenga urine ke su'uri, aana a God e takuhie mola ahutadarue.

⁴ ?Ha'ala o ko lo'o-lo'onga'inie uri i'oe a tei, aana o ko sare leie iinoni eu'esu ngaeta iinoni? E ka'a malisi ike hunie o ke leie asunge iinoni eu'esu ngaeta iinoni, ta'e leu oto i sapena aalaha ingeie ni huni unue uri iinoni ngeena ko esu diana taane wa ha'ike. Na mo iinoni eu'esu Aalaha ikie kire kei meni esu diana taane mola, ma'alana kire ko ngeu-ngeu urine wa ha'ike, aena aana a Aalaha oto ko pe'ire hunie kire ke to'ohie saena.

⁵ Oto lo'u, ngaeta mo iini ko lo'o-lo'onga'i uri ngaeta hai dinge e maa'i liutaa aana ahutana dinge, na ngaeta mo iini ko lo'o-lo'onga'i uri ahutana mo dinge kire mani sada mola. Ta'e a God ko ilenimwa'e mola pe'ie ahutadarue mala kire ko meni ne'isae moute'i i saeda maraada, na kire ko lulu i sulie to'ohuu nga taa kire hiiwalaimoli aana i sulie leune.

⁶ Iinoni nge e lo'onga'inie uri ngaeta hai dinge e maa'i, ko esuie leune aena aana e ne'isae ha'ama'u aana Aalaha ni ngeena. Na urine lo'u, iinoni nge e sai ngaa mola ta'ena nga mei ngeulaa, ko esuie leune aena aana e ne'isae ha'ama'u aana Aalaha, na kie sai leesie uri leune e to'ohuu aana ko paalahea God haahie mo ngeulaa ngeena. Na lo'u iini nge e ka'a sai ngaa ike hasi'ona ta'ena nga ola mauri, ko esuie leune aana e ne'isae ha'ama'u no'one aana Aalaha ni ngeena, na ingeie no'one ko paalahea God haahie mo ngeulaa ingeie.

⁷ Nga ta'a-ta'a iini aaka e ka'a ii'o mola maraana mai welumalau, na e ka'a mau-meuri ike mola nana maraana wa ke mae lo'u mola nana maraana.

⁸ Maholo kie ko meu-meuri ue, kie ko eri'apasie huni deu i sulie saena a Aalaha. Oto aana kie ko mae, na kie kei ii'o oto urine. Oto aana ma'alana kie ke mae wa kie ke mauri, ikie mo iinoni a Aalaha mola hali'ite ni ngeena.

⁹ Aana a Kraes e mae na e ta'ela'i eeliho'i lo'u, uri hunie ke ne'i Aalaha nana mwala nge kire mauri ue na mo iini e mae oto.

¹⁰ ?Oto, aana e ue ka'u o ko leie aasimu maa'i? ?Na e ue ka'u nge o ko leledie aasimu na o ko lo'onga'inie uri i'oe o diana liutaa aana? Leilaka kei lae mola i sulie ne'isaenga a God, aana ahutaka, kie kei meni uure mola i na'ona a God hunie leilaka.

¹¹ Aana uusulana e lae i laona mo Uusu-uusu Maa'i uuri, *A Aalaha e unue uuri, "I To'ohuu oto mala nou meuri ie! Ahutana mwala kei meni pouruuru i na'oku, na kire kei meni unu tahanga'inie uri ineu oto a God."* *Aesaea 45:23*

12 Oto i leune kie saie uri a God hahaiteli ni kei leie ahutana mo iinoni.

Mwaanie O Ha'a-ha'atataroa Aasimu Hunie Ke Ooraha'aa

13 Aena urinena, kie ke rohu oto mwaanie leilaka hailiu. Na omu ke su'uri da lo'u nga mei ola huni ha'atataroa nga aasimiu maa'i hunie ke domu i laona ooraha'aa.

14 Nou tohungēi sai diana aana oto uri nga ta'a-ta'a mei ngeulaa e ka'a aapu ike, aana a Jisas maraana ni e haata'inie leune aaka. Ta'e mala uri nga iini ko lo'onga'inie uri ngaeta mo taungei ngeulaa kire aapu hunie, nge ke su'uri ngaa lo'u mo iini urine.

15 Mala uri nga iini hikana mo eesimiu ko hii aela i sulie mo ngeulaa omu ko ngeu'i, nge omu ka'a lae oto i sulie tolaha ni manata-diananga huni'omu heiliu eena. A Kraes e mae no'one honotana iinoni ngeena. Oto omu ke su'uri waelie hiiwalaimolinge aasimiu aana Kraes haahie nga moi taa omu ko ngeu-ngeu'i.

16 Oto ma'alana omu saie uri nga mei ola e diana taane mola, ta'e omu ke su'uri esuie, mala uri aasimiu ko hiiwalaimoli uri leune e aapu. Mwaanie mwala kire ere aelasi'omu haahie mei ola diana ngeena.

17 Aana mo ola mala ngaunge na inunge, kire ka'a roro'a ike i laona Aalahanga a God. Ta'e mo ola nge Li'oa Maa'i ko nii'i mala oodota'inge na hanuelamanga na ilenimwa'enga ha'alaa kire roro'a.

18 Na ta'ena nga iini ko esu nana Kraes aana tala diana urine, nge a God kei ilenimwa'e haahie

na hule aana mwala no'one kire kei ha'ama'u aana.

¹⁹ Oto kie ke ari'apasie mola asuilana walu ola huni pe'ilaka hailiu hunie ii'onga ni henue-lamanga na huni ha'a-a'aila'aa hiiwalaimolinge ikie.

²⁰ Omu ke su'uri toli'aasie ngaunge i'omu ke waelie asunge a God. Ahutana mo ngeulaa kire mani diana mola hunie ngauleni. Ta'e e ka'a diana ike uri hunie omu ke ngaue mei ola nge e sai ha'atataroa nga iini hunie domunge i laona ooraha'aa.

²¹ Oto e lae otoi diana uri omu ke su'uri ngaa lo'u nga mei sapei ola mauri, wa omu ke inuhie lo'u nga ewei wei ni pweunge, wa omu ke da lo'u nga mei ola nge e sai ha'atataroa aasimiu takoie ooraha'aa.

²² Ohe i'oe maraamu o ka'a ne'isae rue-rua'a i sulie mei ola ngeena, uri e diana taane wa ha'ike, ta'e o ke kineta'inie mola hiiwalaimolinge i'oe i sulie mei ola ngeena hunie ke ii'o mumuni mola i matolamore'i a God. Ta'ena nga iini ko sai diana aana uri nga taa ko esuie e oodo taane mola, nge iini urine kei ile-ilenimwa'e mola.

²³ Ta'e nga iini nge ko ne'isae rue-rua'a aana nga taa ko ngaa, nge ko deu aaela oto eena, aana ko deu honosie hiiwalaimolinge ingeie. Na leune e aaela, aana ta'ena nga ola iinoni ko esuie honosie hiiwalaimolinge, nge ooraha'aa ni otona.

15

Kie Ke Lio I Sulie Mo Iini

Nge Hiiwalaimolinge Ikire E Mamaela'a

¹ Oto ikie, mo iini kie saie taane uri a God e sa'a leikie ike haahie mo ola urine, nge kie ke su'uri deu mola i sulie walu ola mala saeka maraaka. !Ha'ike! Ta'e leu i sapeka oto hunie kie ke toli rako pe'ie mwala nge hiiwalaimolinge ikire e mamaela'a na kire ko me'u mwaanie ohe mo ola urine kire aapu hunire.

² Oto ta'ena nga iini aaka ke kineta'inie tolahana mwaanie e waelie hiiwalaimolinge aasine, ta'e kie ke asuie mola mo ola diana huni ha'asusue hiiwalaimolinge ikire ke susu.

³ Kie ke haimaanie mola a Kraes, aana a Kraes na e ka'a dau ike mola i sulie hari-huninge ingeie maraana. Oto e lae mai huni deu i sulie saena God ma'alana mo maelonga kire ha'asapesalu'aa. Aana mo Uusu-uusu Maa'i e unue i sulie a Kraes uuri, *Mo wala nge kire ere aelasi'o a God aani, kire ko hite aelasiu oto no'one.* *Sam 69:9*

⁴ Ahutana walu ola nge uusuleni e lae i laona mo Uusu-uusu Maa'i oto wau i na'o, kire uusu'i huni ha'ananaukie ni ngeena, uri hunie hiiwalaimolinge ikie ke a'aila'a na hunie kie ke uure ma'uta'a tara'asi aani maa'oohinge susuto'o loosie mo ola nge a God e haiholota'ini'i hunikie.

⁵ A God oto ni ko pe'i-pe'ikie hunie hiiwalaimolinge ikie ke a'aila'a hunie kie ke uure ma'uta'a tara'asi. Na no ko aarea God hunie ke pe'i'omu urine hunie omu ke ii'o diana pe'ie ta'ata'a mei sae aani lulu i sulilana tolahana Jisas Kraes.

⁶ Oto aana omu ko lulu i sulie a Jisas urine, omu ke si meni uure tararuru hunie omu ke mani soi ha'amanikulu'aa God, Aamana Aalaha ikie a Jisas Kraes.

Mo Jiu Na Mo Aapoloa Aaopa

Kei Meni Ha'amanikulu'aa God

⁷ Omu ke tau-tekuhi'omu heiliu mala ka'u a Kraes e takuhi'omu oto, uri hunie mwala ke si ha'amanikulu'aa God aana.

⁸ Omu ke aamasito'o aana uri a Kraes ko deu esunge oto huni pe'ie mo Jiu ni ngeena, huni haata'inie aada uri mo heiholota'inge a God hunie mo weuwada mo ola to'ohuu.

⁹ Na leune e rau uri hunie mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike, kire ke ha'amanikulu'aa no'one a God haahie aamasinge ingeie hunire. Leune oto ne'isaenga aana mei wala unulana e lae i laona mo Uusu-uusu Maa'i uuri, *Oto ne ke si ha'apaina'a'o God pe'ire mo iinoni nge ikire nga mo Jiu ha'ike, na ne ke kana ni paalahea satamu.*

Sam 18:49

¹⁰ Na mo Uusu-uusu Maa'i e he'i unue lo'u uuri, *I'omu mwala nge nga mo Jiu ha'ike, omu ke ii'o ni ilenimwa'enga mola pe'ie mwala a God.*

Diutronomi 32:43

¹¹ Na mo Uusu-uusu Maa'i e unue no'one uuri, *Ahutemiu mwala nge i'omu nga mo Jiu ha'ike, omu ke paalahea Aalaha. Na ahutana mwala ke mani paalahea.*

Sam 117:1

¹² Na a Propet Aesaea e unue lo'u uuri, *Nga inemauri kei lae mai mwaanie komu a Jesi hunie kei aalaha haahie mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike. Na ingeie oto kire kei maa'oohie pe'ie noruto'onga aana huni ha'a-uurire.* *Aesaea 11:10*

¹³ A God oto iini nge kie ko maa'oohi susuto'o hunie, na no ko ei'eitanaie hunie ke ha'ahonu'omu aana ilenimwa'enga na hanuelamanga paine aena aana omu hiiwalaimoli aana.

Na no ko ei'eitanaie no'one hunie nanamanga aana Li'oa Maa'i ke tohungēi ha'a-a'aila'aa hi-iwalaimolinge i'omu maholo omu ko maa'oohi susuto'o hunie nga taa e haiholota'inie hunikie.

A Pol E Ere I Sulie Asunge Ingeie Talana Mo Aapoloa Aaopa

¹⁴ Maeni eesiku maa'i, nou hiiwalaimoli uri omu honu makeato oto aana ta'ena nga tolahai ola diana, na uri omu tohungēi saenanau oto aani, hule aana omu sai ha'ananau'omu heiliu oto aani.

¹⁵ Ta'e ma'alana ke urine, na no ko he'i uusue lo'u ngaeta mo ola huni'omu, hunie uri omu ke aama-aamasito'o aani. Nou kele ere hiito'o i sulie mo olana, aena aana a God ni e aamasieu na e lio hilisieu

¹⁶ hunie uri ne ke ne'i iinoni eu'esu a Jisas Kraes huni pe'i'omu, mwala nge i'omu nga mo Jiu ha'ike. No ko taroha'inie Tataroha Diana uri hunie i'omu mo Aapoloa Aaopa, omu ke lae mai i saana God. Oto e urihana no ko esu mala pris aana no ko toole'omu mo Aapoloa Aaopa mai i saana God mala nga uunu-olanga e maa'i na a God ko sae mango haahie, aana a Li'oa Maa'i e ha'amaa'i'omu oto nana.

¹⁷ Oto e diana mola hunie uri ne ke ere tooha'inie nga taa a Jisas Kraes ko esuie aana mauriha'aku nana God.

¹⁸ Ta'e nou sa'a ere tooha'iniu ike haahie nga mei ola lo'u. Ne kei ere tooha'inie mola a Kraes na e ha'ananama'aa walaku na asunge ineu hunie ne ke na'ona mo Aapoloa Aaopa huni lulu i sulie a God.

¹⁹ Oto mwala kire hiiwalaimoli aana i sulie nou esuie mo hu'i-hu'ite pe'ie nanamanga aana Li'oa Maa'i mala mo tolimaa aana nanamanga a God. Oto ahutana mo henue uure i Jerusalem lai hule oto aana taitelihe aana po'o ni henue i Ilirikam, nou lae pe'i taroha'inie oto Tataroha Diana i sulie a Jisas Kraes oto aani.

²⁰ Na oto tarau no ko sare laeliwala aana Tataroha Diana mola aana mo henue nge mwala ka'a saie wa kire ke rongoa ue a Kraes, mwaanie uri nou lae pe'i esu lo'u mola aana hanue ngaeta iinoni e aehotaa oto soihaada'inge aana.

²¹ Aana no ko sare ha'a-oaie mo Uusu-uusu Maa'i e unue uuri, *Mo iini nge nga iini ka'a ha'arongora ue aana a Kraes, kire kei leesie taane, na mo iini ka'a rongoa ue, kire kei manata'inie taane.* *Aesaea 52:15*

A Pol E Sare I Lae Maatolie

Mo Rom

²² Aana mo maholo hunge mo esunge ngeena ko liu honosieu mola mwaanie laenga wau huni maatoli'omu.

²³ Ta'e maholo ienini nou ha'amangoa oto mo esunge ineu aana mo henue mai leu. Na aena aana nou sasare lae wau huni maatoli'omu aana mo helisi oto hunge,

²⁴ nge nou ne'isae moute'i oto ie huni lae wau i seemiu. Nou lo'o-lo'onga'i uri aana maholo ne kei lae wau hunie po'o ni henue i Spen, ne ke hola'i liu weu i seemiu hunie nga kele maholo, aana nou saeto'o aana uri omu ke si pe'ieu aana laenga ineu hunie i Spen.

²⁵ Ta'e no ko hola'i lae ka'u ta'au i Jerusalem pe'ie kele mei to'oha huni pe'ie mo eesike maa'i ta'au.

²⁶ Aana mo eesike aana hiiwalaimolinge wau aana mo po'o ni henue i Masedonia na i Akaea, kire ko sasare niie mei to'oha huni pe'ie mo iinoni meitale a God ta'au i Jerusalem.

²⁷ Ikire maraada ni kire lo'onga'i ni esuie leune urine, aana e urihana kire kaoni aana mo Jiu na e roro'aire no'one huni pe'ie mo meitale ta'au i Jerusalem, aena aana mo Jiu oto ni kire hola'i pe'ire aana mo ola diana hunie mauriha'ai. Oto mwala nge ikire nga mo Jiu ha'ike, e malisine mola kire ke pe'ie lo'u mo Jiu aani niilana mo ola diana hunie mauringe mai welumalau.

²⁸ Oto i purine ne kei ha'amangoa niilana mei to'oha ngeena hunie kira maitale ta'au i Jerusalem, na nou saie uri kire hele aana oto, nge ne ke si liu weu i seemiu aana ne ke lae hunie po'o ni henue i Spen.

²⁹ Na nou saie uri maholo ne kei lae wau i seemiu, nge kolu kei honu makeato aana mo ha'adiana'anga a Kraes.

³⁰ Maeni eesiku maa'i, aena aana kie mani lado oto pe'ie Aalaha ikie a Jisas Kraes, na i tehula'ana manata-diananga a Li'oa Maa'i e niie hunikie hailiu, nge no ko eitanai'omu uri omu ke pe'ieu i laona asunge ineu aani aarenga'inge hunie a God talaku.

³¹ Omu ke aarea God no'one talaku aana maholo ne kei hule i Jerusalem, mwaanie mwala ni Jiudia nge kire ka'a hiiwalaimoli ike kire waelieu. Na omu ke aarea God lo'u talaku uri hunie mwala a God ta'au i Jerusalem, kire ke

ilenimwa'e huni hele konie mei to'oha nge no ko toolea ta'au huni pe'ilada.†

³² Oto aana ko urine na mala uri a God ko saeto'o aana oto, nge ne ke lae wau i seemiu pe'ie ilenimwa'enga oto paine, na ne ke mamalo diana wau pe'i'omu.

³³ Na ineu, no ko aarea a God nge ingeie oto aahu'ine hanuelamanga, ke ii'o huu pe'ie ahutemiu. Iau, ke urine oto.

16

Mo Wala Ni Saediananga

¹ No ko sare unue oodoi'omu uri keni eesikaelu a Pibi nge ko hei rareta'i i laona soihaada'inge wau aana huilume i Senkria, ingeie tohungēi keni diana ni ngeena.

² Omu ke takuhie aana satana a Aalaha, oto mala tolachana mo iinoni a God. Na omu ke pe'ie aana ta'ena nga mei ola ko saeto'o aana mwaani'omu, aena aana ingeie maraana ko pe'i-pe'i diana aana mwala hunge na ko pe'i diana aaku no'one.

³ Omu ke niie mei wala ni saediananga ineu hunie a Prisila na Akuila, e ro ola nge kirerue asu loko-loko pe'ieu nana Jisas Kraes.

⁴ Na kirerue kara'i mae aana kirerue lauhieu. Oto no ko tohungēi paalaherarue oto hiito'o, na ka'a ike mola ta'e ineu hali'ite, ta'e ahutana

† **15:31** 15:31 Ohe a Pol ko maarara mwaanie mwala kei upwesie haahie ha'a-adolana mwala aana mei to'oha ngeena. Wa ohe e maarara mwaanie kire sere'i hele aana, aena aana mo Aapoloa Aaopa nge kire niie mei to'oha ngeena.

oto mo soihaada'inge aana mo Aapoloa Aaopa no'one kire ko sare paalaheraru.

⁵ No ko sare niie no'one mei wala ni saediananga ineu hunie mwala aana soihaada'inge nge kire ko rururu i nume ikirerue.

Mei wala ni saediananga ineu no'one hunie aasiku maa'i a Epaenetas, iini e hola'i hiiwalaimoli aana Kraes wau i laona po'o ni henue i Esia.

⁶ Na omu ke niie no'one mei wala ni saediananga ineu hunie a Meri, iini e asu a'aila'a huni pe'ilemiu.

⁷ Na omu ke niie no'one mei wala ni saediananga ineu hunie a Andronikas na a Jiunia. A mwane ngeena na a keni ngeena, ikirerue ngaeta ro Jiu no'one mala ineu, na kirerue o'o'o ka'u pe'ieu i nume ni ho'o. Ikirerue ngaeta ro na'ohai hurula'aa, † na ikirerue oto kire hola'i hiiwalaimoli aana a Kraes i na'oku.

⁸ Mei wala ni saediananga ineu no'one hunie a Ampliatas, tohungai malahuku i lalo aana Aalaha.

⁹ Mei wala ni saediananga ineu no'one hunie a Obanas, iini e asu tararuru pe'ikolu nana a Kraes.

Na mei wala ni saediananga ineu no'one hunie tohungai malahuku a Stakis.

¹⁰ Mei wala ni saediananga ineu no'one hunie a Apelis, iini e haata'inie oto uri e lulu i sulie a Kraes to'ohuu.

Na mei wala ni saediananga ineu no'one hunie mwala aana uluhe a Aristobiulas.

† **16:7** 16:7 Erenga ni Krik e ka'a tohungai matapwa ike i leu, na ohe mo wala ienini kire to'o aana mei ne'isaenga uuri, "Mo hurula'aa kire tohungai ha'ama'u aadarue."

¹¹ Mei wala ni saediananga ineu no'one hunie a Herodion, ngaeta iinoni ni Jiu mala ineu.

Na mei wala ni saediananga ineu no'one hunie maeni mwaasine maa'i aana uluhe a Nasisas.

¹² Mei wala ni saediananga ineu no'one hunie a Traefina na Traefosa, e ro keni kire asu a'aila'a nana Aalaha, na hunie tohungai malahuku a Pesis, ngaeta keni lo'u e asu a'aila'a nana Aalaha.

¹³ Mei wala ni saediananga ineu no'one hunie a Rufas, ingeie tohungai mwane diana hunie asunge nana Aalaha, na hunie a nikana nge e lio i sulieu oto mala nga kalena.

¹⁴ Na omu ke niie mei wala ni saediananga ineu no'one hunie a Asinkritas na a Fligon na a Hemes na a Patrobas na a Hemas na mo eesikaelu aana hiiwalaimolinge nge kire ko o'o'o pe'ire.

¹⁵ Mei wala ni saediananga ineu no'one hunie a Filologas pe'ie a Jiulia, na a Nerias pe'ie a keni eesine, na hunie a Olimpás na ahutana mwala a God nge kire ko o'o'o pe'ire.

¹⁶ Oto saeku hunie omu ke mani hele ki'i heiliu† mala mo he'imalahune maa'i, na omu ke saie uri ahutana mo soihaada'inge a Kraes ko niie saediananga ikire huni'omu.

Su'uri Toli'aasie Nga Iini

Ke Oopaa Soihaada'inge

† **16:16** 16:16 Erenga ni Krik e unue uri kire ke “nono pe'ire hailiu” oto mala tolalaha, ta'e aana mo henue hunge si'iri tolaha ni hele-ki'inge e oolisie oto tolaha ni nononga ngeena. Ma'alana e urine, ta'e tolaha ni nononga ngeena e ii'o ue hule si'iri aana ngaeta mo henue kara'inie i Israel.

¹⁷ Oto no ko eitanai'omu, maeni eesiku maa'i, uri omu ke lio talamiu mwaanie mwala nge kire ko sare oopaa soihaada'inge, na kire ko waelie hiiwalaimolinge i'omu pe'ie ha'a-uusulinge nge ko lae aaopa mwaanie nga taa ha'a-uusulilemiu e lae oto aana. Oto omu ke su'uri rorongu hunire.

¹⁸ Mwala urine, kire ka'a asu ike nana a Kraes Aalaha ikie, ta'e kire ko lae mola i sulie mo herihuninge aaela aana sape. Kire ko eero aani lahenga huni ha'a-olaa mola saena mwala nge kire ka'a lio saie ike mo ne'isaenga aaela ikire.

¹⁹ Nou saie uri i'omu, omu sa'a rongo ike hunire, aana ahutana mwala kire mani rongoa oto uri omu ko totola i sulie mola a Aalaha, na aena mei olana nge no ko tohungai ilenimwa'e haahi'omu. Ta'e saeku uri omu ke tohungai saenanau i sulie walu ola diana, na omu ke ii'o ha'atau lo'u mwaanie walu ola aaela.

²⁰ Oto urine a God ikie nge ko niie hanuelamanga hunikie, kei pe'i'omu mola lau-leu hunie omu ke uuri puli-pulisie a Pwelu Eero-eero aana ae'aemi mwaanie omu rongo hunie mo malaahonga ingeie. Na no ko aarenga'i hunie uri hahu'ana manata-diananga a Aalaha ikie a Jisas ke ii'o pe'i'omu.

Mo Wala Ni Saediananga Mwaanie Mo Malahune A Pol

²¹ Oaku a Timoti nge mere ko esu tararuru, ko niie lo'u mei wala ni saediananga wau huni'omu.

Na a Lusias na Jeson na a Sosipata nge ikire ngaeta oolu mwane ni Jiu no'one mala ineu, kire ko meni niie mei wala ni saediananga no'one wau huni'omu.

²² Ineu a Tetias, iini nou uusue nga taa a Pol e unue hunie ne ke uusue i laona uusu-uusu ienini, ineu no'one no ko hiiwalaimoli aana Kraes na no ko niie no'one wau mei wala ni saediananga huni'omu.

²³⁻²⁴ A Gaeas no'one ko niie wau mei wala ni saediananga huni'omu. Ingeie oto e tola konieue a Pol i nume ingeie aana maholo ienini, na e toli'aasie no'one nume ingeie hunie mwala aana soihaada'inge ke loko aana.

A Erastas iini lio-lio i suli to'oha aana huilume ienini, na aasikaelu a Kuotas kirerue ko niie no'one mei wala ni saediananga huni'omu.

Aarenga'inge Ooreta A Pol

Huni Ha'amangoa Uusu-uusu

²⁵ !Kie ke soi ha'amanikulu'aa God! Ingeie ni e si da hunie omu ke uure ma'uta'a mala mo kalena, aena aana omu hiiwalaimoli aana Tataroha Diana nge nou taroha'inie i sulie a Jisas Kraes. Uure oto wau i na'o, mei wala ienini i sulie a Kraes na oala'inge a God huni ha'a-uurie no'one mo Aapoloa Aaopa, e ii'o mumuni mola.

²⁶ Ta'e mala mo propet kire ere lalai aana, na mala a God Mau-meuri'e e unue, mei wala ienini ko lae oto hunie mo Aapoloa Aaopa aana ta'ena nga leu hunie uri kire ke hiiwalaimoli aana God na kire ke lulu i sulie.

²⁷ A God maraana oto e to'o aana ahutana mo saenanaunge, na aena aana nga taa a Jisas Kraes e asuie hunikie, kie ke soi ha'amanikulu'aa God oto di, na oto di. !Iau, ke urine oto!

**Tataroha Diana i Sulie Aalaha Ikie a Jisas
Kraes
The New Testament in the Sa'a language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Sa'a**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sa'a

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2024 from source files dated 13 Dec 2023

755c0440-93fa-5020-9311-ff68dce92d1d